

Druk Nr 450/2012
Projekt
z dnia 23 listopada 2012 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI
z dnia**

w sprawie przyjęcia Polityki rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567) oraz art. 12 pkt 4 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217 poz. 1281), Rada Miejska w Łodzi

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Politykę rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchyla się uchwałę Nr XXXIX/770/08 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 10 września 2008 r. w sprawie opracowania Strategii Rozwoju Edukacji w Łodzi.

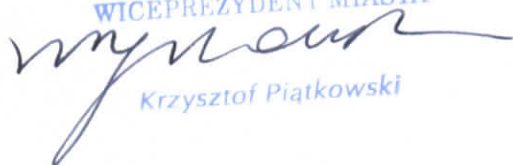
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Tomasz KACPRZAK

Projektodawcą jest:
Prezydent Miasta Łodzi

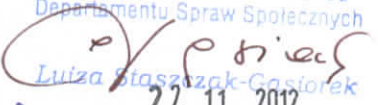
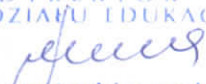
WICEPREZYDENT MIASTA

Krzysztof Piątkowski

20.11.2012
INSPEKTOR

Janusz Jedlina

20.11.2012
KIEROWNIK
ODDZIAŁU

Anna Werbińska-Iwaszkiewicz

p.o. DYREKTORA
Departamentu Spraw Społecznych

Luiza Staszczak-Casiorak
22.11.2012
DYREKTOR
WYDZIAŁU EDUKACJI

Beata Jachimczak
22.11.2012
RADCA PRAWNY

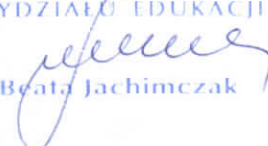
Anna Charszczak
Ed-M-921
20.11.2012

Uzasadnienie

Polityka rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+ jest jednym z filarów Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Celem, jaki przyświecał przy jej opracowaniu, było stworzenie programu dającego podstawy do dostosowania struktury edukacji do współczesnych wymagań społeczno-gospodarczych, nauki przez całe życie i elastycznego reagowania na potrzeby łódzkiego rynku pracy, przy uwzględnieniu rozwoju szkolnictwa zawodowego.

Przygotowanie Polityki rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+ zostało poprzedzone diagnozą stanu obecnego oraz wskazaniem kierunków koniecznych zmian. Przygotowując projekt Polityki przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne w których uczestniczyli indywidualni mieszkańcy Łodzi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, związków zawodowych oraz inni partnerzy społeczni.

DYREKTOR
WYDZIAŁU EDUKACJI

Beata Jachimczak

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Łodzi
z dnia

POLITYKA ROZWOJU EDUKACJI MIASTA ŁODZI 2020+

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	s. 3
2. Analiza SWOT	s. 5
3. Wnioski z analizy SWOT	s. 8
4. Cele Polityki	s. 9
5. Programy działań	s. 11
6. Załącznik nr 1 – Diagnoza stanu łódzkiej edukacji	

1. WSTĘP

Polityka edukacyjna stanowi integralną część polityki społecznej. Obejmuje zróżnicowane i złożone działania dotyczące systemu edukacji, tj. przedszkoli, szkół, placówek i instytucji zajmujących się opieką, kształceniem, wychowaniem. Cele, zadania, realizację i efekty polityki edukacyjnej warunkują czynniki demograficzne, ekonomiczne, historyczne, ustrojowe i społeczne.

Polityka rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+ jest kompatybilna z dokumentami strategicznymi – krajowym, wojewódzkim i miejskim, gdyż została opracowana w odniesieniu do celów, priorytetów i wytycznych zapisanych w:

- projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego**, stanowiącej wdrożenie Średnio-okresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030 – Trzecia Fala Nowoczesności”,
- **projekcie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020**,
- **Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+**.

Uwzględnia również wyniki diagnozy stanu łódzkiej oświaty (Załącznik nr 1) i konsultacji społecznych.

POLITYKA jest jednym z narzędzi wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Prezentuje kompleksowe, interdyscyplinarne podejście do procesów zachodzących w łódzkich szkołach i placówkach oraz wyznacza kierunki optymalnego rozwoju edukacji. Jest zorientowana na doskonalenie organizacji i efektywności pracy przedszkoli, szkół, placówek przygotowujących dzieci, młodzież i dorosłych do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społecznej, gospodarczej i kulturowej.

Koncepcja **POLITYKI** koncentruje się na sprzyjaniu rozwojowi oświaty, w sześciu obszarach: dostępność edukacji wychowania i opieki, poziom kształcenia, otwarcie na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne, dobre warunki i nowoczesne wyposażenie, kreowanie społeczeństwa informacyjnego, efektywne zarządzanie.

MISJA

**DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI
USŁUG EDUKACYJNYCH
W ŁODZI**

Szkoły i placówki oświatowe ...

**DOSTĘPNE DLA DZIECI
I MŁODZIEŻY**

**O WYSOKIM POZIOMIE KSZTAŁCENIA,
OPIEKI I WYCHOWANIA**

**OTWARTE NA POTRZEBY RYNKU PRA-
CY I KSZTAŁCENIE USTAWICZNE**

**NOWOCZESNE, ZAPEWNIAJĄCE
OPTYMALNE WARUNKI KSZTAŁCENIA**

KREUJĄCE SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

EFEKTYWNE ZARZĄDZANE

2. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT dokonana na podstawie diagnozy stanu łódzkiej oświaty umożliwiła ustalenie mocnych i słabych stron tego sektora usług oraz szans i zagrożeń z podziałem na czynniki wewnętrzne i zewnętrzne.

	Mocne strony	Słabe strony
Czynniki wewnętrzne	• Zróżnicowana oferta kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym nowe kierunki i specjalizacje umożliwiające osiągnięcie kwalifikacji zawodowych związanych z sektorami rozwojowymi. • Bogata, dostosowana do potrzeb dzieci i uczniów, oferta zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych. • Wdrażanie innowacji pedagogicznych. • Dobre, zdaniem pracodawców, przygotowanie do pracy absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych. • Wydłużony czas pracy przedszkoli i świetlic szkolnych. • Rozwinięty system działań na rzecz bezpieczeństwa uczniów. • Zagospodarowane place i miejsca zabaw. • Największa w Polsce liczba boisk przyszkolnych (Orliki) dostępnych dla uczniów i mieszkańców oraz działalność animatorów sportu. • Złamane bariery architektoniczne i systematyczne wzbogacanie bazy w szkołach specjalnych. • Łódzki, wyróżniający się na tle innych miast, model doradztwa zawodowego dla uczniów gimnazjów. • Sieć Internet dostępna we wszystkich szkołach. • Nabór elektroniczny do przedszkoli i szkół ponadgimnazjalnych. • Dobra współpraca między szkołami i placówkami oraz wieloma instytucjami wspierającymi działania dydaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze. • Funkcjonowanie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego realizującego bogatą ofertę kształcenia praktycznego i ustawicznego dla nauczycieli, dorosłych niebędących nauczycielami i uczniów oraz dysponującego nowoczesnym wyposażeniem. • System współpracy poradni psychologiczno – pedagogicznych ze szkołami i placówkami	• Sieć przedszkoli i szkół nieadekwatna do potrzeb w niektórych rejonach miasta tzn.: Retkinia, Stare Rokicie, Olechów. • Brak wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach. • Niewystarczające zaspokojenie potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej (m.in. brak wystarczającej liczby specjalistów zatrudnionych w przedszkolach i szkołach). • Brak skutecznych rozwiązań systemowych dotyczących pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych. • Skromna oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Brak ujednoliconego systemu diagnozowania jakości pracy szkół (poza sprawdzianem i egzaminami zewnętrznymi). • Średnie wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych niższe od średnich w innych miastach wojewódzkich oraz znacznie zróżnicowane w poszczególnych szkołach i rejonach. • Niewystarczające wsparcie nauczycieli w realizacji zadań wychowawczych i organizowaniu współpracy z rodzicami, skutkujące słabą i niewystarczającą współpracą szkół i nauczycieli z rodzicami uczniów. • Brak wsparcia psychologicznego dla nauczycieli, skutkujące szybkim wypaleniem zawodowym. • Nieefektywne kształcenie nauczycieli w zakresie przygotowania do realizacji zadań wychowawczych i profilaktyki zachowań ryzykownych. • Słaba integracja środowiska szkolnego. • Doradztwo zawodowe nie przekładające się na zainteresowanie kształceniem zawodowym. • Niskie wskaźniki zatrudnienia absolwentów. • Niewystarczający, zdaniem pracodawców, poziom kwalifikacji zawodowych „twardych” oraz umiejętności funkcjonalnych „miękkich” absolwentów różnych typów szkół. • Zbyt małe zainteresowanie uczniów kształce-

oświatowymi

- Bogata oferta usług specjalistycznych świadczonych przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne, w tym dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Wysoki poziom kwalifikacji zawodowych – kierunkowych kadry pedagogicznej i ustawiczne doskonalenie zawodowe nauczycieli i dyrektorów szkół.
- Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na statutową działalność szkół/placówek.
- Doświadczenie części nauczycieli w stosowaniu technologii informacyjno – komunikacyjnej w procesie kształcenia.

niem w zapotrzebowanych przez rynek pracy zawodach.

- Nieadekwatna do potrzeb współpraca szkół i pracodawców w kreowaniu kształcenia zawodowego.
- Zły stan techniczny infrastruktury wielu szkół/placówek.
- Niezlamane bariery architektoniczne w szkołach ogólnodostępnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych.
- Zbyt mała liczba stanowisk komputerowych w szkołach / placówkach (stacjonarnych i mobilnych), mimo wzrostu liczby pracowni komputerowych.
- Zbyt mały zakres wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnej przez dyrektorów szkół/placówek, nauczycieli i pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi.
- Zbyt niskie nakłady finansowe na infrastrukturę i wyposażenie szkół/placówek (z wyjątkiem placówek specjalnych).
- Duże koszty utrzymania „małych” szkół. Niedostosowanie sieci szkół do realnych potrzeb.
- Niewystarczające wyposażenie szkół zawodowych w stacje dydaktyczne odwzorowujące nowoczesne stanowiska pracy, w sprzęt i pomoce dydaktyczne.
- Brak środków w budżecie miasta na wkłady własne do projektów unijnych i programów rządowych.
- Rosnące wydatki związane z realizacją Karty Nauczyciela.
- Przerost zatrudnienia pracowników obsługi i kadry administracyjnej szkół dysponującej niskimi kompetencjami, niewystarczającymi do efektywnego wspierania dyrektorów.
- Zróznicowanie płac pracowników na danych stanowiskach w poszczególnych szkołach i placówkach.
- Brak jednolitego systemu informatycznego zarządzania szkołami/placówkami.
- Brak przejrzystego systemu motywującego dyrektorów i nauczycieli do zaangażowania i kreatywności w realizacji zadań zawodowych (dodatki funkcyjne i motywacyjne).
- Funkcjonowanie przedszkoli i szkół w budynkach nie należących do Miasta.
- Niewystarczająca współpraca szkół z uczelniami wyższymi.
- Słaba znajomość oferty organizacji pozarządowych w zakresie możliwości wspierania zadań realizowanych przez szkoły.

	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne	• Możliwość wykorzystania nauczycieli z dodatkowymi kwalifikacjami do realizacji celów statutowych szkół. • Poprawa warunków kształcenia na skutek zmniejszenia liczby uczniów w oddziałach wynikającego z niżu demograficznego. • Wdrożenie informatycznego systemu do zarządzania szkołami/placówkami. • Dokończenie działań na rzecz budowy światłowodowej sieci szkieletowej łączącej szkoły i placówki. • Rozwój technologii informatycznych wspomagających kształcenia (e-learning). • Rozszerzenie zakresu działalności na terenie szkół organizacji młodzieżowych, charytatywnych. • Możliwości wykorzystania pozabudżetowych środków finansowych na rozbudowę infrastruktury technicznej i bazy edukacyjnej szkół/placówek. • Wsparcie szkół i placówek oświatowych przez instytucje realizujące programy pomocowe i działające na rzecz edukacji. • Udział pracodawców, uczelni i innych podmiotów w kreowaniu szkolnych systemów edukacji zawodowej odpowiadających na potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. • Rozwój w Łodzi działalności znanych i znaczących w skali kraju firm sektora usług finansowo - rozliczeniowych (BPO), handlowych, hotelarskich i infrastruktury kulturalnej oraz technologii informatycznych, nowoczesnych technologii, biotechnologii. • Niższe koszty utrzymania budynków szkół i placówek po zakończeniu aktualnie przeprowadzanej termomodernizacji. • Nabór do łódzkich szkół uczniów z gmin ościennych.	• Kumulacja dwóch roczników uczniów klas pierwszych szkoły podstawowej w roku szkolnym 2014/2015. • Spadek liczby nauczycieli kształcenia zawodowego dysponujących wysokimi kwalifikacjami specjalistycznymi. • Emigracja absolwentów szkół do lepiej gospodarezo rozwiniętych ośrodków w kraju. • Stereotypowe postrzeganie (m.in. przez uczniów i ich rodziców) szkół zawodowych jako „gorszych”. • Niedoinwestowanie edukacji oraz niedoszacowanie wydatków na ten sektor. • Brak możliwości wykonania zaleceń sanepidu, nadzoru budowlanego, służb bhp. • Pogłębianie się kryzysu finansów publicznych. • Brak rozwiązań systemowych służących zapewnieniu opieki medycznej w szkołach i placówkach oświatowych. • Zmniejszenie liczby uczniów i oddziałów w szkołach na skutek niżu demograficznego i związany z tym rosnący koszt kształcenia ucznia. • Wadliwy, nieefektywny system awansu zawodowego nauczycieli. • Obowiązywanie przepisów Karty Nauczyciela i Ponadzakładowego układu zbiorowego dla pracowników niepedagogicznych. • Wzrost biurokracji obciążającej szkoły, placówki dodatkową pracą. • Brak akceptacji społecznej dla restrukturyzacji sieci szkół wynikającej z niżu demograficznego.

3. WNIOSKI Z ANALIZY SWOT

Diagnoza stanu łódzkiej oświaty oraz analiza SWOT umożliwiły zidentyfikowanie wyzwań dla łódzkiej edukacji, które uznano za priorytetowe kierunki rozwoju edukacji w Łodzi. wyznaczniki ustalenia celów POLITYKI i programów działań.

Wyzwania łódzkiej edukacji:

- 1. Zapewnienie pełnej dostępności przedszkoli, szkół i placówek zgodnie z aktualnymi trendami demograficznymi.**
- 2. Doskonalenie jakości kształcenia, opieki i wychowania.**
- 3. Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy.**
- 4. Poprawa infrastruktury i wyposażenie w środki dydaktyczne.**
- 5. Podniesienie kompetencji informacyjno – komunikacyjnych uczniów, nauczycieli i pracowników administracji oświatowej.**
- 6. Wdrożenie mechanizmów służących wysokiej jakości zarządzania edukacją.**

4. CELE POLITYKI

MISJA

DOSTĘP DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH W ŁODZI

Celem **Polityki** jest zapewnienie mieszkańcom Łodzi pełnej dostępności do kształcenia adekwatnego do współczesnych wymagań społeczno – gospodarczych, uwzględniającego indywidualne potrzeby rozwojowe, prowadzonego w warunkach sprzyjających wysokiej jakości edukacji, przygotowującego do funkcjonowania w otaczającym świecie i uczenia się przez całe życie.

W odniesieniu do zidentyfikowanych wyzwań ustalono cele Polityki rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020 +.

1. Cel strategiczny – Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Dostosowanie sieci przedszkoli i szkół oraz organizacji ich pracy do potrzeb łodzian.
2. Poszerzenie, szczególnie w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez psychologów, logopedów, terapeutów i innych specjalistów.

2. Cel strategiczny – Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania.

Cele operacyjne:

1. Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań sprzyjających efektywności pracy przedszkoli, szkół i placówek.
2. Zapewnianie opieki, bezpieczeństwa dzieci i uczniów oraz dbałość o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

3. Cel strategiczny – Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne.

Cele operacyjne:

1. Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy w aglomeracji oraz jego promocja.
2. Utworzenie łódzkiego systemu edukacji ustawicznej.

4. Cel strategiczny – Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach i nowocześnie wyposażone.

Cele operacyjne:

1. Poprawa infrastruktury – dostosowanie do obowiązujących standardów i wymagań, w tym sukcesywne niwelowanie barier architektonicznych.
2. Rozwój bazy sportowej szkół.

5. Cel strategiczny Szkoly i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne.

Cele operacyjne:

1. Poprawa dostępności technologii informatycznej w łódzkich szkołach i placówkach.
2. Podniesienie poziomu umiejętności informatycznych dyrektorów, nauczycieli, i pracowników administracji oświatowej.

6. Cel strategiczny Szkoly i placówki oświatowe efektywnie zarządzane.

Cele operacyjne:

1. Standaryzacja zatrudnienia pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych w szkołach i placówkach.
2. Wdrożenie jednolitego, spójnego systemu informatycznego usprawniającego zarządzanie oświatą.

5. PROGRAMY DZIAŁAŃ

Zestaw programów

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Programy	Czas realizacji
1. Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży.	1.1. Dostosowanie sieci przedszkoli i szkół oraz organizacji ich pracy do potrzeb łodzian.	1.1.1. Łódzkie maluchy przedszkolankami. 1.1.2. Restrukturyzacja sieci szkół i placówek, modyfikacja ich pracy.	2014 - 2015 2012 - 2018
	1.2. Poszerzenie, w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez psychologów, logopedów, terapeutów i innych specjalistów.	1.2.1. Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym).	2013 - 2016
2. Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania.	2.1. Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań sprzyjających efektywności pracy przedszkoli, szkół i placówek.	2.1.1. Efektywna edukacja.	2013 - 2020
	2.2. Zapewnianie opieki, bezpieczeństwa dzieci i uczniów oraz dbałość o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.	2.2.1. Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni.	2013 - 2020
3. Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne.	3.1. Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy w aglomeracji oraz jego promocja.	3.1.1. Edukacja dla regionalnego rynku pracy.	2013 - 2020
	3.2. Utworzenie łódzkiego systemu edukacji ustawicznej.	3.2.1. Kształcenie ustawiczne.	2014 - 2018
4. Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach i nowocześnie wyposażone.	4.1. Poprawa infrastruktury – dostosowanie do obowiązujących standardów i wymagań, w tym sukcesywne niwelowanie barier architektonicznych.	4.1.1. Placówki oszczędne i bezpieczne.	2014 - 2017
	4.2. Rozwój bazy sportowej szkół.	4.2.1. Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową.	2014

5. Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne.	5.1. Poprawa dostępności technologii informatycznej w łódzkich szkołach i placówkach.	5.1.1. Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.	2014 - 2020
	5.2. Podniesienie poziomu umiejętności informatycznych nauczycieli, dyrektorów i pracowników administracji oświatowej.	5.2.1. Nauczyciele i urzędnicy przyszłości.	2014 - 2020
6. Szkoły i placówki oświatowe efektywne zarządzane.	6.1. Standaryzacja zatrudnienia pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych w szkołach i placówkach.	6.1.1. System motywujący do efektywnej pracy.	2014 - 2015
	6.2. Wdrożenie jednolitego, spójnego systemu informatycznego usprawniającego zarządzanie oświatą.	6.2.1. Nowoczesne technologie w zarządzaniu oświatą.	2014 - 2017

1. Cel strategiczny

Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci i młodzieży.

1.1. Cel operacyjny:

Dostosowanie sieci przedszkoli i szkół oraz organizacji ich pracy do potrzeb łodzian.

Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Poziom skolaryzacji dzieci 3- i 4-letnich	Odsetek sześciolatków w szkole	Poziom wykorzystania bazy lokalowej szkół ogólnodostępnych
Jednostka	%	%	%
Wartość bazowa	73,4%	34,5%	- szkoły podstawowe - 66% - samodzielne gimnazja - 51% - samodzielne licea ogólnokształcące - 59% - zespoły szkół ogólnokształcących - 45% - zespoły szkół ponadgimnazjalnych - 53%
Wartość docelowa	95%	100%	- szkoły podstawowe - 95% - samodzielne gimnazja - 95% - samodzielne licea ogólnokształcące - 95% - zespoły szkół ogólnokształcących - 95% - zespoły szkół ponadgimnazjalnych - 95%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki % dzieci 3- i 4-letnich zameldowanych w Łodzi jest objętych wychowaniem przedszkolnym w placówkach funkcjonujących na terenie Miasta.	Wskaźnik informuje, jaki % dzieci 6 - letnich zameldowanych w Łodzi uczęszcza do oddziałów przedszkolnych w szkołach lub rozpoczęło naukę w szkole.	Wskaźnik informuje, w jakim procencie wykorzystywana jest baza lokalowa szkół ogólnodostępnych.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem osiągnięcia wskaźnika mogą być decyzje rodziców o zapewnieniu opieki dzieciom we własnym zakresie.	Osiągnięcie wskaźnika może utrudnić negatywne nastawienie rodziców do rozpoczęcia przez dzieci 6-letnie nauki w klasie pierwszej lub uczęszczanie przez nie do oddziału przygotowania przedszkolnego w szkole.	Zagrożenie może stanowić brak akceptacji społecznej wprowadzanych zmian, polegających na optymalizacji wykorzystania bazy, które mogą być rozumiane jako „pogarszanie warunków nauki”.

Programy działań:

Program	1.1.1. Łódzkie maluchy przedszkolakami.
Działania	– Przeprowadzenie adresowanej do rodziców, dyrektorów i nauczycieli akcji promującej objęcie dzieci 6-letnich obowiązkiem szkolnym (program <i>6-latek w szkole</i> we współpracy przedszkoli i szkół podstawowych). – Zapewnienie warunków do nauki sześciolatków w klasie pierwszej, odpowiednie wyposażenie i utworzenie bazy dydaktycznej dla tych dzieci w szkołach. – Zapewnienie miejsc w przedszkolach dla dzieci w wieku 3-5 lat, dzięki objęciu sześciolatków obowiązkiem szkolnym. – Objęcie różnymi formami opieki przedszkolnej (w przedszkolach publicznych i niepublicznych, punktach przedszkolnych, oddziałach przedszkolnych w szkołach) większej liczby dzieci 3- i 4-letnich dzięki utworzeniu nowych miejsc i „przejściu” sześciolatków do szkół. – Dostosowanie czasu pracy przedszkoli do potrzeb rodziców przedszkolaków.
Czas realizacji	2012 – 2015
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Nowe miejsca w przedszkolach będą szansą na objęcie wychowaniem przedszkolnym większej liczby dzieci oraz zwiększenie liczby etatów nauczycieli i pracowników niepedagogicznych. Obowiązek nauki sześciolatków od 2014 r. umożliwi objęcie opieką przedszkolną większej liczby dzieci 3- i 4-letnich. Ryzykiem są długotrwałe procedury i brak funduszy na modernizację niewykorzystywanych pomieszczeń w szkołach podstawowych oraz dostosowanie ich do potrzeb sześciolatków.
Partnerzy, sojusznicy	Inne podmioty zainteresowane prowadzeniem przedszkoli i punktów przedszkolnych, rodzice, przedszkola i szkoły podstawowe, Kuratorium Oświaty.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka oświatowa państwa: – obniżenie wieku szkolnego, rządowy program <i>6-latek w szkole</i>, – finansowanie edukacji poprzez subwencje oświatową.

Program	1.1.2. Restrukturyzacja sieci szkół i placówek, modyfikacja ich pracy.
Działania	– Utworzenie oddziałów przedszkolnych w budynkach szkół podstawowych. – Wydłużenie czasu pracy świetlic szkolnych zgodnie z oczekiwaniami rodziców. – Restrukturyzacja – efektywne wykorzystanie bazy lokalowej, min. poprzez: łączenie szkół/placówek, z uwagi na drastyczny spadek liczby uczniów, zły stan techniczny, konieczność przeznaczenia znacznych środków finansowych na niezbędne remonty, przekraczających wartość obiektu (często przy nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości) oraz zapewnienie podstawowych standardów bezpieczeństwa. – Opracowanie standardów i algorytmów typujących szkoły i placówki do likwidacji.
Czas realizacji	2012 – 2018
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.

Szanse i ryzyka realizacji	Zlokalizowanie oddziałów przedszkolnych w budynkach szkół podstawowych stworzy szansę na racjonalne wykorzystanie dostępnej bazy. Oszczędności poczynione w procesie łączenia szkół będą wykorzystane na poprawę warunków pozostałych placówek. Restrukturyzacja oraz łączenie szkół jest procesem trudnym i długim wywołującym niepokój społeczny i niezadowolenie.
Partnerzy, sojusznicy	Osoby prawne i fizyczne.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka oświatowa państwa: obniżenie wieku szkolnego, rządowy program <i>6-latek w szkole</i> , finansowanie edukacji poprzez subwencje oświatową.

1.2. Cel operacyjny:

Poszerzenie, szczególnie w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez psychologów, logopedów, terapeutów i innych specjalistów.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Odsetek przedszkoli i szkół, w których rozwój uczniów wspierają specjaliści.
Jednostka	%
Wartość bazowa	16%
Wartość docelowa	100%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki jest odsetek przedszkoli i szkół, w których rozwój uczniów wspierają specjaliści.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożenie osiągnięcia wskaźnika docelowego może nastąpić w przypadku braku możliwości finansowych do zatrudnienia specjalistów w przedszkolach i szkołach oraz trudności we wprowadzeniu zmiany organizacji pracy specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych.

Program działań:

Program	1.2.1. Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym).
Działania	– Dokonanie diagnozy zagospodarowania czasu pracy specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych i opracowanie pilotażowego projektu zmian w tym zakresie (część zadań zawodowych realizowana w przedszkolach i szkołach, a nie w miejscu pracy). – Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na organizację optymalnego wsparcia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. – Wspomaganie finansowe nauczycieli nabywających dodatkowe kwalifikacje specjalistyczne (np. logopedyczne) oraz poszerzających kompetencje w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. – Poszerzenie zakresu współdziałania przedszkoli i szkół oraz współpracy

Czas realizacji	z uczelniami (w zakresie organizacji praktyk studentów psychologii, logopedii i innych specjalności), szkołami specjalnymi, placówkami resocjalizacyjnymi i z wolontariuszami. Tworzenie warunków do współpracy przedszkoli i szkół z organizacjami pozarządowymi Tworzenie projektów wzmacniających i odbudowujących więzi społeczne.
Źródła finansowania	2013 - 2016 Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Dzięki współpracy z uczelniami, będzie szansa na rzetelne diagnozowanie potrzeb uczniów i wsparcie adekwatne do tych potrzeb. Może wystąpić ryzyko koncentracji na pracy z uczniami mającymi trudności w nauce i poświęcania mniejszej uwagi uczniom zdolnym.
Partnerzy, sojusznicy	Uczelnie pedagogiczne, studenci, wolontariusze (np. emerytowani nauczyciele, psycholodzy), poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły specjalne, placówki resocjalizacyjne, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Rządowy Program Polska dla Dzieci, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Łodzi, Miejskie Programy Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania

2.1. Cel operacyjny:

Wypracowanie i wdrażanie rozwiązań sprzyjających efektywności pracy przedszkoli, szkół i placówek.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej	Edukacyjna Wartość Dodana (EWD) w gimnazjach	Średnie wyniki egzaminu maturalnego w stosunku do średniej krajowej oraz zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
Jednostka	liczba	EWD dodatni	%
Wartość bazowa	- 26 (wynik niższy od wyników w innych dużych miastach) - w dawnych dzielnicach: 21,34 – Śródmieście 23,42 – Górna 24,29 – Widzew 24,31 – Polesie 24,39 – Bałuty	- 25% gimnazjów – EWD dodatni z części humanistycznej egzaminu - 40% gimnazjów – EWD dodatni z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu	licea ogólnokształcące: - średni wynik z języka polskiego: 2011 – 93%, - średni wynik z matematyki: 2011 – 91,8%, <u>technika</u> : - średni wynik z języka polskiego: 2011 – 96,5 % - średni wynik z matematyki:

			2011 – 93,6 % - zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe: 2011 – 53,0%, zasadnicze szkoły zawodowe: - zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe: 2011 – 64,0%.
Wartość docelowa	- wynik równy lub wyższy w porównaniu z wynikami w innych dużych miastach - wynik porównywalny w szkołach w dawnych dzielnicach Łodzi.	- 75% gimnazjów – EWD dodatni z części humanistycznej egzaminu - 75% gimnazjów – EWD dodatni z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu.	Średnie wyniki matur podniesione do 100%. Zdawalność egzaminu zawodowego wyższa o 25% od bazowej.
Opis wskaźnika	Wskaźniki informują, jakie wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych uzyskują uczniowie łódzkich szkół: - w porównaniu z wynikami uczniów Gdańska, Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Poznania, - w porównaniu szkół z podziałem na dawne dzielnice.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek gimnazjów ma dodatnią wartość EWD.	Wskaźnik informuje o stosunku średnich wyników egzaminu maturalnego w Łodzi do średnich wyników w Polsce oraz jaki odsetek uczniów zdaje egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem może być zbyt niska efektywność procesu kształcenia realizowanego według nowych podstaw programowych oraz obawy przed nieznanym, wynikające ze zmiany formuły egzaminów gimnazjalnych (od 2012 r.) i maturalnych (od 2015 r.).		

Program działań:

Program Działania	2.1.1. Efektywna edukacja. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie analizy wyników sprawdzianu, egzaminów i wskaźnika EWD oraz wykorzystywania wniosków z tych analiz do poprawy efektywności procesów edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności kluczowych. Wdrażanie w przedszkolach i szkołach projektów unijnych (np. <i>Przedszkole dla malucha</i> , <i>Wyjątkowy uczeń</i> , <i>Nowa Rola Placówek Doskonalenia Nauczycieli</i> <i>wspomaganie szkół</i> , <i>System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół</i>) w celu: rozwoju umiejętności i kompetencji nauczycieli, zaspakajania potrzeb dzieci (w tym, min. wybitnie zdolnych), możliwości zatrudniania specjalistów (wspomagających rozwój dzieci , ale także pracujących na rzecz podnoszenia umiejętności nauczycieli) oraz wzbogacania bazy dydaktycznej.
--------------------------	---

	- Wdrażanie programów własnych i innowacji pedagogicznych adresowanych do ściśle zdiagnozowanej grupy docelowej uczniów (np. dzieci dyslektyczne, dzieci szczególnie uzdolnione, dzieci z zaburzonym zachowaniem itd.). – Tworzenie systemu popularyzowania innowacji pedagogicznych, upowszechnianie dobrych praktyk i wymiany doświadczeń. - Opracowanie i wdrożenie miejskiego systemu wsparcia uczniów zdolnych (obejmującego m.in. identyfikowanie zdolności, uzdolnień i talentów oraz dostosowanie oferty zajęć lekeyjnych, pozalekeyjnych i pozaszkolnych do potrzeb tych uczniów). – Wspieranie działań zmierzających do rozwoju kompetencji językowych uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szkół zawodowych. Tworzenie informatora z ofertą organizacji pozarządowych wspierającą zadania realizowane przez szkoły.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Poszerzenie kompetencji nauczycieli pozwoli na opracowanie i wdrożenie jednolitego systemu diagnozowania potrzeb, możliwości, uzdolnień i problemów uczniów oraz na zastosowanie efektywnych metod pracy w tym zakresie. Zagrożeniem może być zbyt duża koncentracja nauczycieli na pracy z uczniami z problemami lub uczniami zdolnymi.
Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, uczelnie, organizacje pozarządowe i inne podmioty wspierające rozwój dzieci.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Łodzi, Program Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży, Karta Dużej Rodziny.

2.2. Cel operacyjny:

Zapewnianie opieki, bezpieczeństwa dzieci i uczniów oraz dbałość o ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Odsetek dzieci ze środowisk zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem zagrożenia demoralizacją.
Jednostka	%
Wartość bazowa	7,5%
Wartość docelowa	5%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki % łódzkich dzieci funkcjonuje w środowiskach zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem zagrożenia demoralizacją.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożeniem może być brak środków finansowych, brak pomocy następczej dla młodzieży osiągającej pozytywne zmiany w swojej sytuacji życiowej.

Program działań:

Program	2.2.1. Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni.
Działania	– Tworzenie programów profilaktycznych zapobiegających negatywnym zachowaniom społecznym, adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb szkół/ placówek. Opracowanie modelu diagnozy zagrożeń wynikających z zaburzonych zachowań wśród uczniów i wdrożenie systemu wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (ze szczególnym naciskiem na grupy zagrożone wykluczeniem społecznym). Opracowanie i wdrożenie spójnego programu wsparcia dla młodzieży z grupy ryzyka, w szczególności osiągającej pozytywne rezultaty w zmianie postaw życiowych. Usprawnienie współpracy szkół z psychologami i terapeutami w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych, życiowych i psychicznych uczniów, w tym stworzenie systemu współpracy szkół, przedszkoli i poradni psychologiczno pedagogicznych w obszarze diagnozy i wczesnej interwencji psychologiczno – pedagogicznej. Wzmocnienie działalności interdyscyplinarnych zespołów wychowawczych (składających się z przedstawicieli pomocy społecznej, służby zdrowia, poradni psychologiczno – pedagogicznych, sądownictwa, policji, Straży Miejskiej) wspierających szkoły i nauczycieli w pracy z uczniami zagrożonymi wykluczeniem edukacyjnym prowadzącym do wykluczenia społecznego. Opracowanie i wdrożenie systemu opieki psychologicznej nad uczniami rozpoczynającymi naukę na kolejnym etapie edukacji. – Promowanie działań na rzecz integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Budowanie partnerstwa lokalnego między placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami na rzecz przygotowania uczniów do aktywności społecznej, obywatelskiej, uczestnictwa w kulturze i kształtowania świadomości ekologicznej. – Prowadzenie edukacji zdrowotnej kształtującej prawidłowe nawyki żywieniowe, wprowadzającej profilaktykę chorób, w tym chorób cywilizacyjnych, promującej aktywny sposób spędzania czasu wolnego. Wdrażanie programów aktywizujących rodziców do uczestnictwa w statutowych działaniach szkół i placówek. – Wspieranie i wdrażanie programów promujących samorządność uczniowską i rozwój kompetencji i aktywności społecznej wśród młodzieży (Aktywni Obywatele).
Czas realizacji	2012 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyko realizacji	Szanse realizacji wzmacniają doświadczenia z działalności Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie, wdrożone programy: Ochrony Zdrowia Psychicznego, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przeciwdziałania Przemocy i Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży, Akcja <i>Od szkolnych sklepików do zdrowych nawyków</i>. Ryzyko może stanowić nieadekwatność oferty do potrzeb, np. na skutek nietrafnej diagnozy ze względu na trudności w pozyskiwaniu rzetelnych informacji od uczniów. Ryzyko może stanowić nieadekwatność oferty do potrzeb, pogłębianie się nierówności społecznych i nasilanie konfliktów społecznych wynikających z regresu gospodarczego, postępujący kryzys rodziny i osłabienie więzi rodzinnych i odpowiedzialności członków rodzin.

Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Wydział Kultury w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Straż Miejska, Policja, kluby sportowe, stacje sanitarno-epidemiologiczne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Młodzieżowa Rada Miasta, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	<i>Strategia Polityki Zdrowotnej dla Miasta Łodzi, Polityka Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2020+, Polityka Rozwoju Sportu 2020+ dla Miasta Łodzi, Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Łodzi na lata 2010-2015</i> , rządowe programy, np. <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła, Profilaktyka a Ty/Edukacja</i> (współpraca Ministerstwa Edukacji Narodowej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz programy edukacyjne dla nauczycieli, np. <i>Szkolna Interwencja Profilaktyczna</i> , międzynarodowy program <i>Golden Five</i> , policja, Straż Miejska, straż pożarna, Urząd Marszałkowski, Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi.

3.Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne

3.1. Cele operacyjne:

Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy w aglomeracji oraz jego promocja.

Wskaźniki osiągnięcia celów operacyjnych:

Nazwa wskaźnika	Odsetek wszystkich łódzkich szkół objętych systemem doradztwa zawodowego	Odsetek szkół zawodowych współpracujących z pracodawcami.	Odsetek uczniów szkół gimnazjalnych kształcących się w technikach i szkołach zawodowych.
Jednostka	%	%	%
Wartość bazowa	25%	67% (zaawansowanej współpracy z pracodawcami)	44,6 %
Wartość docelowa	100%	100%	do 50 %
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki procent łódzkich szkół i placówek oświatowych wdraża programy przygotowujące dzieci i młodzież do przyszłego wyboru zawodu oraz jest objęty wsparciem w budowaniu i wdrażaniu wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego. Wskaźnik dotyczy wszystkich typów szkół.	Wskaźnik informuje, jaki procent łódzkich zespołów szkół ponadgimnazjalnych współpracuje systematycznie z pracodawcami w różnych formach.	Wskaźnik informuje o tym, że monitorowana będzie tendencja do utrzymania wskaźnika ze szczególnym uwzględnieniem jakości (poziomu zdawalności) egzaminów zawodowych.
Potencjalne	Brak wczesnego kształto-	Potencjalnym zagroże-	

zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	wania i rozwijania zainteresowań zawodowych wśród dzieci na podstawowym poziomie kształcenia. Zbyt późne dostarczanie wiedzy nt. predyspozycji i umiejętności niezbędnych do wyboru drogi zawodowej.	niem jest ryzyko wystąpienia kryzysów gospodarczych lub innych zapaści ekonomicznych. Z deklaracji uzyskanych w badaniach ankietowych wynika, że wszystkie szkoły zawodowe w Łodzi planują kontynuację oraz poszerzanie zakresu i wzbogacanie form współpracy z pracodawcami.	
--	--	---	--

Program działań:

Program	3.1.1. Edukacja dla regionalnego rynku pracy.
Działania	– W ramach systemu doradztwa zawodowego promowanie w przedszkolach i szkołach podstawowych programów zapoznających z różnymi rodzajami i typami zawodów wraz z określaniem predyspozycji niezbędnych do ich wykonywania. – Tworzenie warunków dla aktywnej formy edukacji gimnazjalistów, pozwalającej na poznanie zawodów w środowisku ich wykonywania. – Prowadzenie kampanii promujących dobre praktyki w przedmiotowym obszarze, m.in. organizacja seminariów i konferencji służących upowszechnieniu dobrych praktyk z zakresu współpracy firm ze szkołami i uczelniami, publikacje książkowe, broszurowe, ulotki, sponsorowane artykuły w gazetach, Targi Edukacyjne. – Promocja szkół zawodowych wśród uczniów gimnazjów. – Wspieranie wspólnych akcji promujących szkolnictwo zawodowe z udziałem szkół oraz przedstawicieli firm, w celu promocji poszukiwanych na rynku pracy zawodów oraz działalności firm. Wspieranie i promowanie klas patronackich oraz zawierania formalnych porozumień z pracodawcami. – Upowszechnienie praktyk i staży zawodowych dla uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych i realizacja wybranych zajęć szkolnych u pracodawców. – Popularyzacja i dofinansowanie kursów pedagogicznych dla pracowników firm współpracujących ze szkołami i oddelegowanych do prowadzenia zajęć z uczniami. – Reaktywacja i tworzenie kierunków kształcenia dla potrzeb rynku pracy. – Udostępnienie przy naborze do szkół ponadgimnazjalnych informacji o aktualnym zapotrzebowaniu rynku pracy.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.

Szanse i ryzyka realizacji	Szansą jest włączenie do wczesnej edukacji kształcenia o zawodach, rozwój współpracy z poradniami pedagogiczno – psychologicznymi w tym zakresie, ukierunkowanie zainteresowań i wzmacnianie poczucia własnej wartości dzieci i młodzieży. Szansę stanowi włączanie się pracodawców w przedsięwzięcia związane z doradztwem zawodowym oraz promowanie szkolnictwa zawodowego. Wśród dobrych praktyk wskazać można współpracę z Forum Pracodawców oraz z licznymi firmami, a także partnerstwo z partnerami społecznymi (w tym m.in. Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną). Ryzyko jest związane z niewiadomą, co do konkretnych obszarów wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w przyszłości. Zakłócenia w realizacji poszczególnych działań mogą być spowodowane niewystarczającymi możliwościami finansowania ze wskazanych źródeł oraz zbyt małym zaangażowaniem pracodawców.
Partnerzy, sojusznicy	Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsce Pracy UML, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Izba Rzemieślnicza w Łodzi, organizacje pracodawców, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność z rządową strategią „Polska 2030” oraz Strategią Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ Pilar I Gospodarka i Infrastruktura.

3.2. Cel operacyjny:

Utworzenie łódzkiego systemu edukacji ustawicznej.

Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Liczba placówek wdrażających system doskonalenia nauczycieli zgodny z nowym rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli.	Odsetek szkół organizujących kwalifikacyjne kursy zawodowe.
Jednostka	liczba	%
Wartość bazowa	0	0%
Wartość docelowa	1	10%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaka jest liczba placówek prowadzonych przez Miasto Łódź, które organizują doskonalenie zawodowe nauczycieli zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek szkół, placówek organizuje kwalifikacyjne kursy zawodowe zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w kształceniu zawodowym.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Słabo wyposażona baza techniczno – dydaktyczna, brak środków finansowych na rozwój tej bazy dydaktycznej.	Osiągnięcie wskaźnika docelowego może utrudnić brak niezbędnych zasobów (bazy techniczno – dydaktycznej).

Program działań:

Program	3.2.1. <i>Kształcenie ustawiczne.</i>
Działania	- Optymalizacja systemu doskonalenia nauczycieli zgodnie z trendami zmian w edukacji. - Kształtowanie mobilności zawodowej absolwentów szkół i mieszkańców Łodzi poprzez tworzenie warunków umożliwiających osiągnięcie kwalifikacji zawodowych w trybie formalnym i pozaformalnym, w tym organizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów e-learningowych i hybrydowych (według programów uwzględniających Krajowe Ramy Kwalifikacji) w powiązaniu z potrzebami rynku pracy. - Promowanie idei uczenia się przez całe życie, tworzenie forum dobrych praktyk, aktywizacja społeczno – zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Czas realizacji	2013 – 2018
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Zagrożeniem może być brak środków na: modernizację pomieszczeń szkół i placówek oraz niezbędne wyposażenie. Ryzyko jest związane z niewiadomą, co do konkretnych obszarów wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w przyszłości.
Partnerzy, sojusznicy	Kuratorium Oświaty, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, uczelnie, pracodawcy, placówki doskonalenia nauczycieli, komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Zmiany uregulowań prawnych dotyczących kształcenia zawodowego i placówek doskonalenia nauczycieli, Rezolucji Rady Unii Europejskiej, Krajowe Ramy Kwalifikacji.

4. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach.

4.1. Cel operacyjny:

Poprawa infrastruktury – dostosowanie do obowiązujących standardów i wymagań, w tym sukcesywne niwelowanie barier architektonicznych.

Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Odsetek placówek poddanych termomodernizacji oraz remontom uzupełniającym.	Odsetek placówek posiadających nowoczesną bazę sanitarną.	Liczba decyzji/zaleceń administracyjnych dotyczących stanu technicznego budynków.
Jednostka	%	%	Liczba
Wartość bazowa	1,5%	27%	419
Wartość docelowa	38%	75%	210

Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek placówek edukacyjnych oprócz termomodernizacji ma dodatkowo wyremontowaną część wewnętrzną, zainstalowanie czynniki pomiaru wykorzystywania mediów oraz w pełni aktywny system zapobiegania kłęskom żywiołowym.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek placówek edukacyjnych posiada zmodernizowane wszystkie węzły sanitarne oraz zaplecze sanitarne sal gimnastycznych i boisk.	Wskaźnik informuje o liczbie nakazów, decyzji i zaleceń administracyjnych dot. stanu technicznego budynków, wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, Komendanta Straży Pożarnej, Wojewódzkiego Inspektorat Budowlany, Państwową Inspekcję Pracy, Kuratorium Oświaty oraz służby miejskie.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Część substancji oświatowej mieści się w obiektach niebędących własnością Miasta lub mająca nieuregulowany stan prawny. Brak środków w budżecie Miasta.	Część substancji oświatowej mieści się w obiektach niebędących własnością Miasta lub mająca nieuregulowany stan prawny. Brak środków w budżecie Miasta.	Brak środków w budżecie Miasta.

Program działań:

Program	4.1.1. Placówki oszczędne i bezpieczne.
Działania	- Kompleksowa modernizacja pokrycia dachowego i obróbek dekarских wraz z przemurowaniem kominów wentylacyjnych i spalinowych. - Pełne odwilgocenie najniższych kondygnacji budynków (piwnice i obniżonych parterów). - Pełne udrożnienie kanalizacji deszczowej. - Naprawa ciągów komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. - Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań nawierzchni podłogowych (posadzkowych). - Wykonanie instalacji odgromowej z zastosowaniem najnowszych rozwiązań. - Analiza stanu technicznego bazy sanitarnej po realizowanym w latach 2007 -2010 programie „modernizacja sanitariatów i zapleczy sal gimnastycznych w placówkach oświatowych”. - Kompleksowy remont pozostałych, dotąd nie remontowanych węzłów sanitarnych w szkołach i placówkach. - Kompleksowy remont zapleczy szatniowo sanitarnych sal gimnastycznych. - Budowa zapleczy sanitarnych dla boisk sportowych z unowocześnioną nawierzchnią.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Podstawowym ryzykiem jest brak środków na przeprowadzenie zasadniczych przedsięwzięć.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Gospodarki Komunalnej w Departamencie Infrastruktury i Lokali Urzędu Miasta Łodzi.

Powiązania ze strategiami, innymi programami	Ścisłe powiązanie z programem "Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych" realizowanym w ramach Polityki Komunalnej i Ochrony Środowiska.
---	--

4.2. Cel operacyjny:

Rozwój bazy sportowej szkół.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	4.2.1. Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową.
Jednostka	%
Wartość bazowa	3,2 %
Wartość docelowa	45%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek szkół posiada kompleksy sportowe, czyli wyremontowane sale gimnastyczne, nowoczesne i funkcjonalne boiska i dobre wyposażenie w sprzęt sportowy.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak środków w budżecie Miasta i nieuregulowany stan prawny części nieruchomości oświatowych.

Program działań:

Program	4.2.1. Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową.
Działania	Kompleksowy remont sal gimnastycznych i dostosowanie ich do nowoczesnych potrzeb sportowych. - Dopuszaenie szkół i placówek w sprzęt sportowy. - Budowa boisk (możliwe przygotowanie programu boisk wielofunkcyjnych, lekkoatletycznych lub innych boisk sportowych) w szkołach i placówkach, które nie były dotąd ujęte w programie „Moje Boisko – Orlik 2012” lub innych programach zewnętrznych.
Czas realizacji	2013 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Podstawowym ryzykiem jest brak środków na przeprowadzenie zasadniczych przedsięwzięć.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Sportu w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Kluby i towarzystwa sportowe.

Powiązania ze strategiami, innymi programami	Polityka Rozwoju Sportu 2020+ dla Miasta Łodzi.
---	---

5. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne

5.1. Cel operacyjny:

Poprawa dostępności technologii informatycznej w łódzkich szkołach i placówkach.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Średnia liczba uczniów przypadających na jedno stanowisko komputerowe podczas zajęć edukacyjnych.	Odsetek szkół i placówek posiadających bezprzewodowy dostęp do Internetu we wszystkich salach dydaktycznych.	Odsetek szkół i placówek wyposażonych w co najmniej jedną tablicę interaktywną.	Odsetek szkół i placówek wykorzystujących platformy edukacyjne.
Jednostka	liczba	%	%	%
Wartość bazowa	2	18%	71%	35%
Wartość docelowa	1	100%	100%	100%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaka średnia liczba uczniów przypada na jedno stanowisko komputerowe w szkole.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół i placówek posiada bezprzewodowy dostęp do Internetu we wszystkich salach lekcyjnych.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół dysponuje minimum jedną tablicą interaktywną.	Wskaźnik informuje, jaki procent szkół i placówek wykorzystuje platformy edukacyjne.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak funduszy na zakup komputerów może utrudnić osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika. Trudności takie mogą także wystąpić w latach wyżu demograficznego.	Brak funduszy może utrudnić osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika, a brak specjalistów utrzymujących funkcjonowanie sieci w szkołach może utrudnić lub ograniczyć prawidłowe wykorzystanie dostępnych zasobów.	Brak funduszy na zakup niezbędnej liczby tablic może spowodować zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika. Tablice interaktywne mogą być wykorzystywane tylko w salach wyposażonych w sprawny sprzęt komputerowy.	Nieuwzględnienie w programie działań modernizacyjnych lub wymiany sprzętu przestarzałego, zużytego może utrudnić osiągnięcie wskaźnika w zaplanowanym terminie.

Program działań:

Program	5.1.1. Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
Działania	– Zwiększenie liczby stanowisk komputerowych dla uczniów i sal dydaktycznych wyposażonych w sprzęt multimedialny z możliwością korzystania z platform edukacyjnych zawierających multimedialne materiały edukacyjne. – Wymiana i modernizacja sprzętu komputerowego oraz infrastruktury sieciowej szkół i placówek z umożliwieniem dostępu do sieci bezprzewodowej. – Utrzymanie sprawności sprzętu komputerowego i infrastruktury informatycznej. – Zbudowanie szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz zaprojektowanie i wdrożenie platformy edukacyjnej w ramach realizowanego przez Miasto projektu Regionalnego Programu Operacyjnego <i>Metropolitarna Sieć Szerokopasmowego Dostępu do Internetu</i>.
Czas realizacji	2012 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Szanse powodzenia zaplanowanych przedsięwzięć stanowią m.in. rozpoczęte w Łodzi prace nad budową szerokopasmowego dostępu do Internetu. Zakłócenia w realizacji poszczególnych działań spowodowane np. niewystarczającymi nakładami finansowymi, brakiem możliwości pozyskania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego lub przedłużającym się czasem realizacji mogą skutkować przerwaniem lub zawieszeniem wdrażania programu.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, uczelnie, firmy komputerowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność: – ze <i>Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego</i> zakładającą m.in. „Wspomaganie rozwoju kompetencji cyfrowych - cyfrowa szkoła”, – z projektem Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji <i>Cyfrowa szkoła</i>.

5.2. Cel operacyjny:

Podniesienie poziomu umiejętności informatycznych nauczycieli, dyrektorów i pracowników Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi.

Wskaźniki osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Odsetek pracowników pedagogicznych wykorzystujących technologie informacyjne w procesie kształcenia.	Odsetek pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi sprawnie, efektywnie posługujących się technologią informacyjno - komunikacyjną w codziennej pracy.
Jednostka	%	%
Wartość bazowa	niewystarczająca	niewystarczająca
Wartość docelowa	80%	90%

Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, jaki odsetek łódzkich dyrektorów i nauczycieli wykorzystuje technologie informacyjne w procesie dydaktycznym.	Wskaźnik informuje, jaki odsetek pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi stanowią osoby, które efektywnie wykorzystują technologię informacyjno - komunikacyjną w codziennej pracy.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak środków finansowych na doskonalenie dużej liczby pracowników pedagogicznych oraz brak ich zaangażowania we wzbogacanie sposobów wykorzystywania technologii informacyjnych w procesie kształcenia może uniemożliwić osiągnięcie wskaźnika docelowego.	Osiągnięcie wskaźnika docelowego może utrudnić brak środków finansowych i możliwości organizacyjnych.

Program działań:

Program	5.2.1. Nauczyciele i urzędnicy przyszłości.
Działania	– Poszerzenie oferty edukacji ustawicznej dotyczącej możliwości wykorzystania technologii informacyjnej, w tym oferty kursów realizowanych w formach zdalnych. – Monitorowanie procesu doskonalenia, wzbogacania kompetencji kadry pedagogicznej szkół i placówek oraz pracowników Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi w zakresie stosowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej w pracy. – Promowanie osiągnięć nauczycieli związanych ze stosowaniem nowoczesnych technologii, w tym e-learningu.
Czas realizacji	2012 – 2020
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Doświadczenia części nauczycieli w stosowaniu technologii informacyjno – komunikacyjnej w procesie kształcenia oraz ich sukcesy (np. w światowym konkursie <i>Innowacyjny nauczyciel</i>) mogą stymulować zainteresowanie innych nauczycieli stosowaniem nowoczesnych technologii. W związku z szybkim tempem rozwoju technologii informacyjnych, nabyte umiejętności mogą okazać się niewystarczające bez ich systematycznego doskonalenia i wzbogacania.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, Regionalne Centrum Innowacji firmy Microsoft, uczelnie, firmy komputerowe, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Spójność ze <i>Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego</i> zakładającą m.in. „Wspomaganie rozwoju kompetencji cyfrowych - cyfrowa szkoła”.

6. Cel strategiczny

Szkoły i placówki oświatowe efektywnie zarządzane

6.1. Cele operacyjne:

Standaryzacja zatrudnienia pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych w szkołach i placówkach.

Wskaźniki osiągnięcia celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	System motywujący kadrę szkół i placówek do efektywnej pracy.	Odsetek przedszkoli, szkół i placówek objętych jednolitym systemem standaryzacji zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.
Jednostka	Liczba	%
Wartość bazowa	0	10%
Wartość docelowa	1	100%
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje, czy Miasto dysponuje systemem motywującym pracowników szkół do efektywnej pracy.	Wskaźnik informuje, jaki % przedszkoli, szkół i placówek jest objęty jednolitym systemem standaryzacji zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Zagrożenie może być związane z niechęcią środowiska, w tym dyrektorów szkół i placówek do wprowadzenia czytelnych zasad i standardów pracy.	

Program działań:

Program	6.1.1. <i>System motywujący do efektywnej pracy.</i>
Działania	– Opracowanie (we współdziałaniu z Zespołem Doradczym reprezentującym dyrektorów wszystkich typów szkół i placówek oraz związkami zawodowymi) i wdrożenie standardów pracy, zatrudnienia, kryteriów przyznawania dodatków funkcyjnych i motywacyjnych dla poszczególnych grup pracowników, w tym kadry zarządzającej. – Wspieranie postaw menedżerskich dyrektorów.
Czas realizacji	2013 – 2017
Źródła finansowania	Środki budżetowe
Szanse i ryzyka realizacji	Szansa - ujednolicenie standardów pracy przedszkoli, szkół i placówek. Standaryzacja może przyczynić się do redukcji zatrudnienia.
Partnerzy, sojusznicy	Komisja Edukacji Rady Miejskiej w Łodzi, dyrektorzy, liderzy oświaty, związki zawodowe, organizacje pozarządowe.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	

6.2. Cel operacyjny:

Wdrożenie jednolitego, spójnego systemu informatycznego usprawniającego zarządzanie oświatą.

Wskaźnik osiągania celu operacyjnego:

Nazwa wskaźnika	Liczba programów komputerowych wykorzystywanych do zarządzania łódzkimi szkołami i placówkami.
Jednostka	Liczba
Wartość bazowa	44 programy/systemy, w tym: – do opracowania arkusza organizacyjnego – 3 – do opracowania planu zajęć – 6 – e-dziennik – 6 – księgowy – 25 – kadrowy – 9 – do obsługi sekretariatu – 6 – do gromadzenia danych dotyczących potrzeb remontowych i dokumentowania prac zrealizowanych w tym zakresie – 0 – system elektronicznego naboru – 2 – elektroniczny system do monitorowania obowiązku szkolnego i nauki – 1
Wartość docelowa	1 spójny system do każdego rodzaju prac.
Opis wskaźnika	Wskaźnik informuje o liczbie programów/systemów informatycznych wykorzystywanych do zarządzania pracą łódzkich szkół i placówek.
Potencjalne zagrożenia osiągnięcia wskaźnika docelowego	Brak środków finansowych.

Program działań:

Program	6.2.1. Nowoczesne technologie w zarządzaniu oświatą.
Działania	– Stworzenie i wdrożenie jednolitego i spójnego systemu informatycznego do zarządzania oświatą na poziomie szkół i placówek oświatowych oraz Wydziału Edukacji. – Organizacja szkoleń i prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób korzystających z nowego systemu.
Czas realizacji	2012 – 2015
Źródła finansowania	Środki budżetowe i pozabudżetowe.
Szanse i ryzyka realizacji	Konkurencyjność firm komputerowych sprzyjająca wielości i różnorodności systemów informatycznych, a tym samym możliwości wyboru najkorzystniejszych ofert. Wysoki koszt stworzenia i wdrożenia jednolitego systemu.
Partnerzy, sojusznicy	Wydział Informatyki w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi, firmy informatyczne.
Powiązania ze strategiami, innymi programami	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego.

Skutki finansowe programów działania

Nr pro-gramu	Nazwa programu	Wartość pro-gramu (zł)	Lata realizacji							
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Przedszkola, szkoły i placówki oświatowe dostępne dla dzieci młodzieży										
1.1.1	Lódzkie maluchy przedszkolakami	2 625 060	0	1 618 980	1 006 080					
1.1.2	Restrukturyzacja sieci szkół i placów- wek, modyfikacja ich pracy	8 805 960	1 000 000	2 618 980	2 006 080	1 060 300	1060 300			
1.2.1.	Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów	940 000	235 000	235 000	235 000	235 000				
2. Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania										
2.1.1	Efektywna edukacja	3 967 185	398 537	538 348	500 300	502 000	504 000	506 000	508 000	510 000
2.2.1	Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktyw- ni	7 013 000	260 000	942 000	950 000	957 000	965 000	972 000	980 000	987 000
3. Szkoły i placówki oświatowe otwarte na potrzeby rynku pracy i kształcenie ustawiczne										
3.1.1	Edukacja dla regionalnego rynku pracy	2 758 000	294 000	432 000	424 000	336 000	330 000	322 000	314 000	306 000
3.2.1	Kształcenie ustawiczne	9 200 000	0	1 800 000	1 820 000	1 840 000	1 860 000	1 880 000		
4. Szkoły i placówki oświatowe funkcjonujące w dobrych warunkach i nowocześnie wyposażone										
4.1.1	Placówki oszczędne i bezpieczne	8 000 000	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000			
4.2.1	Szkoły posiadające nowoczesną infra- strukturę sportową	1 500 000	1 500 000							

5. Szkoły i placówki oświatowe kreujące społeczeństwo informacyjne										
5.1.1	Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	7 060 000	0	2 678 000	270 000	270 000	270 000	270 000	3 000 000	300 000
5.2.1	Nauczyciele i urzędnicy przyszłości	546 000	0	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000
6. Szkoły i placówki oświatowe efektywnie zarządzane										
6.1.1	System motywujący do efektywnej pracy	4 301 360	0	2 150 680	2 150 680					
6.2.1	Nowoczesne technologie w zarządzaniu oświatą	1 600 000	0	400 000	400 000	400 000	400 000			

DIAGNOZA STANU ŁÓDZKIEJ EDUKACJI

Wprowadzenie

1. Prognoza demograficzna do roku 2035
2. Obszar 1 – Dostęp do edukacji, opieki i wychowania
3. Obszar 2 – Jakość kształcenia, wychowania i opieki
4. Obszar 3 – Edukacja dla rynku pracy i kształcenie ustawiczne
5. Obszar 4 – Baza materialna i wyposażenie techniczno-dydaktyczne
6. Obszar 5 – Informatyzacja szkół i placówek oświatowych
7. Obszar 6 – Zarządzanie i finansowanie

WPROWADZENIE

Przeprowadzona diagnoza służy zebraniu danych i informacji obrazujących sytuację łódzkiej oświaty. Jej autorzy koncentrowali się zarówno na tendencjach zarejestrowanych jak i potencjalnych.

W celu usprawnienia procesu porządkowania gromadzonych danych dokonano ich podziału w odniesieniu do następujących sześciu obszarów:

1. Dostęp do edukacji, opieki i wychowania.
2. Jakość kształcenia, wychowania i opieki.
3. Edukacja dla rynku pracy i kształcenie ustawiczne.
4. Baza materialna i wyposażenie techniczno-dydaktyczne.
5. Dostępność i wykorzystanie technologii informacyjnej w edukacji i dla edukacji
6. Zarządzanie i finansowanie edukacji.

Analiza zebranego materiału umożliwiła określenie mocnych i słabych stron, a także pomogła w określeniu problemów łódzkiej edukacji, wśród których wyróżniono najistotniejsze, tj. kompatybilne z problemami wskazanymi w strategiach rozwojowych krajowych i lokalnych oraz występujące w mieście w dużym natężeniu i mające szeroki zakres. W odniesieniu do nich opracowano Politykę rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+. Stanowi ona program realizacyjny Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2035

Uwarunkowania demograficzne

Łódź jest jednym z największych pod względem liczby ludności miast w Polsce. Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011, na koniec 2011 r. liczba ludności miasta kształtowała się na poziomie 725,1 tys. osób.

W Łodzi mieszka o 15% mieszkańców mniej niż ćwierć wieku temu. Dzietność tu jest niższa niż w innych miastach – w 2009 r. wynosiła 1,222 (średnia dla Polski 1,398). Oznacza to, iż pokolenie dzieci tylko w 60% zastępuje pokolenie rodziców. Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (z 2011r.) do 2035 roku dynamika spadku nie osłabnie.

Mimo niekorzystnych trendów potencjał demograficzny całej aglomeracji łódzkiej jest nadal znaczący. Podobnie jak inne miasta, Łódź odznacza się ujemnym saldem migracji związanym z imigracją na tereny podmiejskie. Liczba ludności tych terenów rośnie, ale i tak wolniej niż wyludnia się Łódź.

Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu najbliższych 20 lat w Łodzi najbardziej zmniejszy się liczba ludności w wieku produkcyjnym.

Przyczyną zmniejszania się liczby mieszkańców Łodzi i województwa łódzkiego jest przede wszystkim ubytek naturalny. Tendencja spadkowa liczby mieszkańców nie jest wyłącznie specyfiką Łodzi. Występuje prawie we wszystkich dużych miastach Polski.

Prognoza

Rozpoczynających pracę w 2020 r. będzie o 3,6 tys. mniej niż w 2010 r. (5,0 tys. wobec 8,6 tys.). Każdego roku wiek 60 lat osiągnie od 11 tys. do 14 tys. osób. Zmniejszy to skalę bezrobocia, ale równocześnie obniży tempo wzrostu dochodów znajdujących się w dyspozycji ludności.

Następować będzie proces szybkiego starzenia się ludności, udział osób w wieku 60+, obecnie wynoszący 5,3%, wzrośnie do roku 2020 do 33,3%.

Źródło: Diagnoza strategiczna Łodzi. Synteza. Opracowanie: UMi.

Analiza procesów i struktur demograficznych wskazuje, iż ubytek naturalny będzie w Łodzi zjawiskiem trwałym, co najmniej przez najbliższe dziesięciolecie. Nie wydaje się też możliwa kolejna, wielka migracja ze wsi do miast, w tym do największych ośrodków. Potwierdza to fakt, iż najbliższe Łodzi gminy zyskują mieszkańców dzięki migracjom, głównie z naszego miasta, mimo, że w tym czasie cała aglomeracja łódzka nieznacznie zmniejszy swoje rozmiary.

Analiza popytu na usługi edukacyjne w Łodzi

Według prognozy GUS z 2011r. do roku 2035, Łódź w 2020 r. będzie liczyła 671 tys. mieszkańców, a w 2035 r. – 578 tys. Przemiany demograficzne wpłyną na populację dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, co przełoży się na zmianę popytu na usługi edukacyjne w mieście.

W aktualnym dziesięcioleciu nastąpi w Łodzi nieznaczny wzrost liczby uczniów szkół podstawowych, a od połowy dekady – wzrost liczby uczniów gimnazjów. Będzie to jednak ostatni wyż demograficzny w najbliższym ćwierćwieczu, które zakończy się zdecydowanym zmniejszeniem liczby uczniów łódzkich szkół.

W tabeli na stronie 3. przedstawione są prognozowane zmiany odnośnie liczby dzieci i młodzieży do roku 2035 w podziale na edukacyjne grupy wieku:

- 0 - 2 lata – wiek żłobkowy,
- 3 - 6 lat – wiek przedszkolny,
- 7 - 12 lat – wiek uczęszczania do szkół podstawowych,
- 13 - 15 lat – wiek uczęszczania do gimnazjów,
- 16 - 18 lat – wiek uczęszczania do szkół ponadgimnazjalnych,
- 19 - 24 lata – wiek studiowania na wyższych uczelniach.

Tabela 1. Prognoza liczby dzieci i młodzieży w Łodzi według edukacyjnych grup wieku.

Lata	Grupy wieku					
	0 – 2	3 – 6	7 – 12	13 – 15	16 – 18	19 – 24
2012	17 956	22 973	30 948	15 608	18 290	49 840
2015	17 233	23 272	32 175	14 974	15 792	44 517
2020	15 313	21 773	33 801	15 907	15 237	37 077
2025	13 125	19 097	31 789	16 676	16 743	36 150
2030	11 576	16 344	27 883	15 521	16 538	38 549
2035	11 106	14 664	23 833	13 482	14 950	37 953

Źródło: www.stat.gov.pl/gus/ludnosc_PLK_111MI_.htm

Z analizy przedstawionej prognozy dotyczącej liczby dzieci i młodzieży w Łodzi w latach 2012-2035 wynika, że wszystkie grupy wieku będzie charakteryzował spadek liczebności. W roku 2020 największy ubytek w wymiarze bezwzględny będzie dotyczył młodzieży w wieku 19-24 lata – 12 763 osób tj. 25,6%. W dalszej kolejności ubytek będzie dotyczył młodzieży w wieku 16-18 lat – ubędzie 3 053 osób tj. 16,7%.

Na 2020 rok prognozowany jest wzrost liczby dzieci z grupy w wieku 7-12 – będzie wynosił w wymiarze bezwzględny 2 853 tj. 9,2% i młodzieży w grupie wieku 13-15 – wzrost o 299 osób tj. 1,9%, ale do 2035 roku (w porównaniu z rokiem 2012) nastąpi ubytek odpowiednio o 23,0% i 13,6%.

Znaczny relatywny spadek liczebności do roku 2035 będzie dotyczył populacji dzieci w grupie wieku 0-2 – o 38,1%, i w grupie wieku 3-6 – o 36,2%.

Przewidziane obniżenie wieku rozpoczynania edukacji szkolnej, zgodnie z nowelizacją Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami), będzie skutkowało zmniejszeniem populacji dzieci w wieku przedszkolnym o ok. 5,5 tys. rocznie, a co za tym idzie, zwiększeniem populacji uczniów szkół podstawowych i kumulacją dwóch roczników w latach 2014-2020. Przyczyni się to również do zwiększenia dostępności przedszkoli dla dzieci w wieku 3-4 lat.

Obszar 1
DOSTĘP DO EDUKACJI, OPIEKI I WYCHOWANIA

Miasto Łódź jako organ prowadzący i dotujący.

System łódzkiej oświaty publicznej, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania organu prowadzącego, obejmuje według stanu na dzień 1 września 2012 r. 361 jednostek organizacyjnych, w których funkcjonują różne typy oraz rodzaje szkół i placówek oświatowych¹.

***Tabela 2. Zestawienie jednostek organizacyjnych łódzkiej oświaty
w roku szkolnym 2012/2013***

Lp.	Jednostki oświaty	szkoły/ placówki prowadzone przez Miasto	szkoły/ placówki publiczne prowadzone przez inne podmioty	szkoły/ placówki niepubliczne prowadzone przez inne podmioty
1.	Przedszkola miejskie	146	5	42
2.	Szkoły podstawowe	86	1	18
3.	Szkoły podstawowe specjalne	2		4
4.	Publiczne gimnazja	39	2	22
5.	Zespoły szkół integracyjnych	1		
6.	Zespoły szkół specjalnych	8		
7.	Zespoły szkół ogólnokształcących	5		
8.	Licea ogólnokształcące	24	4	18
9.	Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	18		
10.	Zespoły szkół zawodowych specjalnych	1		
11.	Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	4		1
12.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2		
13.	Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	4		1
14.	Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2		
15.	Planetarium i obserwatorium astronomiczne	1		
16.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	9		5
17.	Placówki wychowania pozaszkolnego	4		2
18.	Bursy szkolne	2		2
19.	Schronisko szkolne	1		
20.	Państwowa Szkoła Muzyczna I stop.	1		
21.	Jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1		

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UML

¹ Na mocy uchwał Rady Miejskiej w Łodzi z dniem 31 sierpnia 2012 r. uległo likwidacji 9 jednostek organizacyjnych, w tym: Publiczne Gimnazjum nr 4, XXVIII i XLI Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9, Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8, 11 i 14 oraz Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze nr 2 i nr 5. Ponadto Rada Miejska w Łodzi podjęła uchwałę intencyjną w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2013 r. Publicznego Gimnazjum nr 45. Rok szkolny 2012/2013 jest ostatnim rokiem funkcjonowania tej szkoły. Rada Miejska podjęła także uchwały w sprawie likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 r. 15 liceów profilowanych wchodzących w skład zespołów szkół ponadgimnazjalnych. Likwidacja tego typu szkół spowodowana była zmianami wynikającymi z reformy programowej.

1. PRZEDSZKOLA MIEJSKIE I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

W roku szkolnym 2011/2012 Miasto Łódź prowadziło 146 przedszkoli, do których uczęszczało 16 341 dzieci (co stanowiło 72,89 % populacji łódzkich dzieci w wieku 3 – 6 lat), w tym: 4070 dzieci 3-letnich (65,41% populacji), 4569 dzieci 4-letnich (81,39% populacji), 4446 dzieci 5-letnich (83,18% populacji), 3186 dzieci 6-letnich (60,81% populacji), a także 70 dzieci starszych niż 6 lat (dzieci odroczone od obowiązku szkolnego oraz skierowane do kształcenia specjalnego). Ponadto Miasto uruchomiło 64 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, do których uczęszczało 1490 dzieci, w tym 776 dzieci 5-letnich (14,52% populacji) i 714 dzieci 6-letnich (12,83% populacji).

Wychowaniem przedszkolnym w Łodzi (w przedszkolach miejskich i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych) objętych było 17 831 dzieci (79,53% populacji).

Tabela 3. Poziom scholaryzacji dzieci w wieku 3-4 lata.

	Populacja w Łodzi	Liczba w przedszkolach miejskich	Procent dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.
2009/2010	10 584	7 445	70%
2010/2011	10 959	8 183	75%
2011/2012	11 836	8 639	73%

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Szczególnie istotne znaczenie ma poziom scholaryzacji dzieci w wieku 3 - 4 lata, gdyż dzieci starsze są objęte obowiązkiem odbycia przygotowania przedszkolnego. W ostatnich latach rośnie liczba najmłodszych dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich, jednak ich odsetek w całej populacji pozostaje na tym samym poziomie ze względu na rosnącą liczbę dzieci w tych rocznikach. Wyzwaniem dla Miasta jest objęcie wychowaniem przedszkolnym większego odsetka dzieci.

Tabela 4. Odsetek populacji 6-latków w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez Miasto w roku szkolnym 2011/2012.

Populacja dzieci 6-letnich	Odsetek dzieci w przedszkolach publicznych	Liczba sześciolatków w szkołach		
		w oddziałach przedszkolnych	w klasach pierwszych	razem
5239	60,8%	13,6%	20,8%	34,5%

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym od 1 września 2014 r. w klasach pierwszych szkół podstawowych rozpoczyna naukę dzieci sześciolatek (6222 dzieci) i siedmioletnie (5614 dzieci).

Obniżenie wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego zwiększy dostępność do edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat. Mniejsza liczba dzieci w przedszkolach wpłynie znacząco na poprawę warunków wychowania i opieki oraz podniesie komfort prowadzenia zajęć.

W roku szkolnym 2011/2012 nadal 60,8% 6-latków uczęszczało do przedszkoli miejskich, a 34,5 % odbywało edukację w szkołach. Pozostałe dzieci korzystają z edukacji w placówkach prowadzonych przez inne podmioty.

Tabela 5. Licza dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w kontekście wejścia w roku szkolnym 2014/15 obowiązku szkolnego dla sześciolatków.

2012/2013				2014/2015			
Przedszkola (w tym oddziały przedszkolne w szkołach)	Szkoły podstawowe			Przedszkola	Szkoły podstawowe		
3-6 lat	6 lat (w kl. I)	7 lat	8-12 lat	3-5 lat	6 lat (w kl. I)	7 lat	8-12 lat
18424 liczba dzieci w przedszkolach (1320) - liczba dzieci w oddz. przedszkolnych w szkołach	836	3868	24011	19147 Przyjmując, że 100% dzieci objętych będzie opieką przedszkolną	6222	5614	16119
	28715				27955		

Zródło: dane Wydziału Edukacji UML

Rok szkolny 2012/2013 – dane z wyników naboru wg stanu na 1.09.2012r.

Rok szkolny 2014/2015 – dane dotyczące populacji.

Wśród 146 przedszkoli prowadzonych przez Miasto Łódź funkcjonują:

1 przedszkole specjalne (6 oddziałów) i 1 przedszkole z oddziałami specjalnymi (2 oddziały), do których uczęszcza łącznie 56 dzieci o różnym stopniu niepełnosprawności.

4 przedszkola integracyjne (16 oddziałów) oraz 3 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (9 oddziałów), do których uczęszcza łącznie 125 dzieci z różnymi typami niepełnosprawności.

1 przedszkole dla dzieci wymagających stosowania diet żywieniowych.

2 przedszkola pracujące metodą Marii Montessorii i 2 przedszkola stosujące elementy tej metody.

1. SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ MIASTO ŁÓDŹ

2.1. Szkoły podstawowe

Tabela 6. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych w latach 2005/2006 – 2011/2012

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	% spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	34 605	31 281	29 739	30 464	12 %
Liczba oddziałów	1 387	1 325	1 286	1 328	5 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	24,94	23,60	23,12	22,93	9 %

Zródło: dane Wydziału Edukacji UML

2.2. Gimnazja

Tabela 7. Liczba uczniów i oddziałów w gimnazjach
w latach 2005/2006 – 2011/2012

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	% spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	20 516	18 088	16 112	14 297	31 %
Liczba oddziałów	726	677	615	550	25 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	28,25	26,71	26,19	25,99	8 %

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

2.3. Szkoły ponadgimnazjalne

Tabela 8. Liczba uczniów i oddziałów w liceach ogólnokształcących
w latach szkolnych 2005/2006 – 2011/2012
(w tym w zespołach szkół ogólnokształcących i w zespołach szkół ponadgimnazjalnych)

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	% spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	17 592	16 572	14 123	12 226	31 %
Liczba oddziałów	579	568	495	434	25 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	30,4	29	28,5	28	0,8 %

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Tabela 9. Liczba uczniów i oddziałów w zespołach szkół ponadgimnazjalnych
w latach 2005/2006 – 2011/2012
(w tym w technikach, zasadniczych szkołach zawodowych, technikach uzupełniających,
liceach profilowanych i szkołach policealnych)

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	% spadek (2005/2006 – 2011/2012)
Liczba uczniów	9 516	7 864	7 843	8 124	15 %
Liczba oddziałów	374	327	322	334	11 %
Średnia liczba uczniów w oddziale	25,4	24	24	24	5,6 %

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Analiza powyższych danych wskazuje, iż postępujący niż demograficzny wpływa na znaczne zmniejszenie liczby uruchamianych oddziałów we wszystkich typach szkół (oprócz techników) oraz na spadek średniej liczby uczniów w oddziale. Konsekwencją tego zjawiska

jest zmniejszający się poziom zatrudnienia nauczycieli oraz brak nowych miejsc pracy dla absolwentów uczelni wyższych kształcących przyszłych pedagogów. Jedynie w technikach wchodzących w skład zespołów szkół ponadgimnazjalnych odnotowywany jest od roku szkolnego 2007/08, mimo niżu demograficznego, nieznaczny wzrost liczby uczniów aplikujących o przyjęcie do klas pierwszych. Obserwowana tendencja wzrostowa jest efektem podejmowanych przez Miasto działań promujących kształcenie zawodowe oraz działań korygujących proporcje między oddziałami licealnymi i technikalnymi, na rzecz kształcenia zawodowego w technikach. W roku szkolnym 2005/2006 do techników uczęszczało 4162 uczniów, zaś w roku 2011/2012 już 6160.

Tabela 10. Wykorzystanie infrastruktury.

	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Licea ogólnokształcące	Zespoły szkół ogólnokształcących	Zespoły szkół ponadgimnazjalnych
Liczba miejsc w szkołach	46 116	27 916	17 388	6 748	16 352
Liczba uczniów	30 464	14 297	10 364	3 054	8 652
Procent wykorzystanych miejsc w szkołach	66,1 %	51,2 %	59,6 %	45,3 %	52,9 %
Godzinowy wskaźnik obciążenia sal ¹	6,08	5,13	5,41	4,89	5,82
Szkoły mające obciążenie sal powyżej średniej (procent)	39 szkół 44,8 %	23 gimn. 48,9 %	61,5 %	50 %	47,6 %
Szkoły mające obciążenie sal poniżej średniej (procent)	48 szkół 55,2 %	24 gimn. 51,1 %	38,5 %	50 %	52,4 %

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ.

W szkołach wszystkich typów, prowadzonych przez Miasto, spadek liczby uczniów jest odzwierciedleniem niżu demograficznego. Wykorzystanie infrastruktury budynków oświatowych oscyluje w granicach 50 %, tylko w liceach ogólnokształcących (z wyłączeniem liceów w zespołach szkół ogólnokształcących i zespołach szkół ponadgimnazjalnych) znacznie odbiega od średniej łódzkiej i wynosi 38,5 %.

W związku z niepełnym wykorzystaniem bazy oświatowej konieczne będzie dokonanie zmian sieci wszystkich typów szkół prowadzonych przez Miasto. Jednak korygując sieć szkolną należy uwzględnić fakt, iż w 2014 r. w klasach pierwszych szkół podstawowych rozpoczyna naukę dzieci sześciolatek i siedmioletnie, w wyniku czego przez 6 kolejnych lat do szkół podstawowych uczęszczać będzie zwiększona liczba uczniów, analogiczna sytuacja będzie miała miejsce od 2020 roku w gimnazjach, a następnie od 2023 r. w szkołach ponadgimnazjalnych. Wobec powyższego, wszelkie działania związane z korygowaniem sieci powinny być przeprowadzane etapami, z uwzględnieniem zmian wynikających z wprowadzenia reformy programowej.

¹ Wskaźnik informuje przez ile godzin dziennie wykorzystywane są średnio sale lekcyjne w szkołach

2.4. Szkoły i placówki kształcenia specjalnego

Tabela 11. Liczba uczniów w szkołach i placówkach specjalnych.

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	Spadek/wzrost (rocznik 2005/2006 – 2011/2012)
Szkoły podsta- wowe specjalne w zespołach	805	797	766	690	-14,2%
Szkoły podsta- wowe specjalne w ośrodkach	360	370	384	381	+5,8%
Gimnazja spe- cialne w zespó- łach	565	524	487	447	-20,8%
Gimnazja spe- cialne w ośrod- kach	180	169	147	139	-22,7%
Szkoły zawodo- we w zespołach	370	347	307	264	-28,6%
Szkoły zawodo- we i ogólno- kształcące w ośrodkach	408	405	377	350	-14,2%

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Tabela 12. Liczba oddziałów w szkołach i placówkach specjalnych.

	2005/2006	2007/2008	2009/2010	2011/2012	Spadek (rocznik 2005/2006 – 2011/2012)
Liczba oddziałów	286	280	269	250	-12,5%
Średnia liczba uczniów w oddziale	9,2	9,4	9,1	8,9	-3,2%

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

W szkołach i placówkach kształcenia specjalnego spadek liczby uczniów jest odzwierciedleniem ogólnych tendencji związanych z niżem demograficznym. Następują zmiany w liczbie uczniów z określoną niepełnosprawnością. Stałą tendencją w tym zakresie jest spadek liczby uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim, a wzrost liczby uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną, z upośledzeniem w stopniu głębokim, z zaburzeniami emocjonalnymi oraz innymi specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Wyraźnie wzrasta liczba dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, z niepełnosprawnością sprzężoną oraz z autyzmem.

Tabela 13. Wykorzystanie infrastruktury w szkołach specjalnych w roku szkolnym 2011/2012.

	Zespoły szkół specjalnych	Specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze	Szkoły przyszpitalne
Optymalna liczba miejsc w szkołach	1 555	1 109	400
Liczba uczniów	1 401	870	323
Procent wykorzystanych miejsc w szkołach	90%	78,44%	
Wskaźnik obciążenia sal	7,03	5,51	
Szkoły mające obciążenie sal powyżej średniej (procent)	60%	70%	

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Obszar 2 **JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA, WYCHOWANIA I OPIEKI**

Wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

Analiza wyników zewnętrznego pomiaru jakości kształcenia, tj. sprawdzianu po klasie szóstej szkoły podstawowej, egzaminu gimnazjalnego i matury oparta jest na analizie wskaźnika łatwości poszczególnych zadań, jak również średniego wyniku arkusza egzaminacyjnego.

Wyniki sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej

W latach 2009 - 2011 średnie wyniki sprawdzianu łódzkich szóstoklasistów były znacznie wyższe od średnich wyników wszystkich uczniów w kraju.

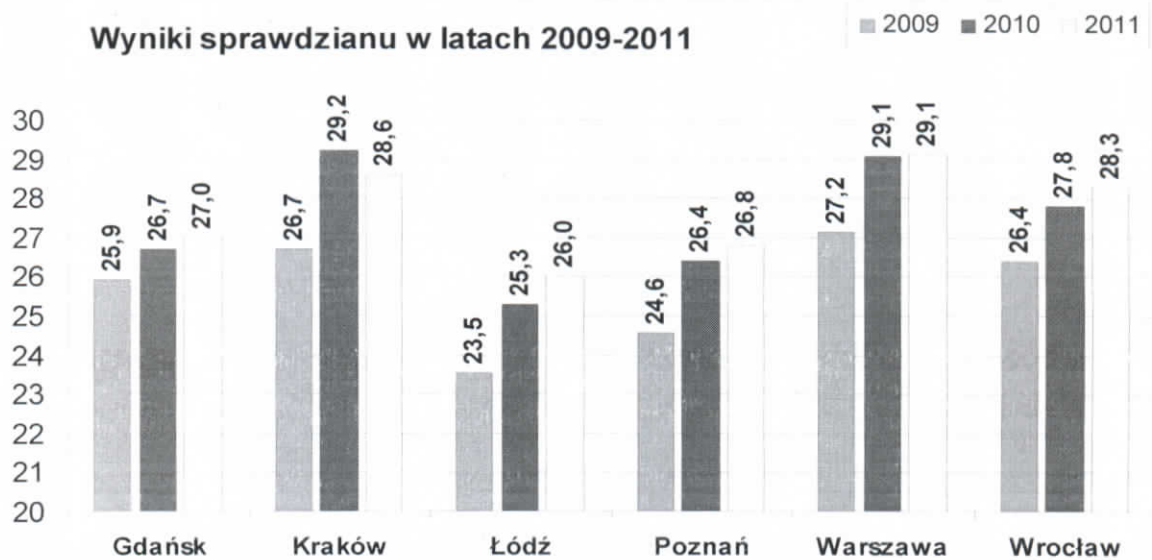
Tabela 14. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie w latach 2009-2012

Rok	2009	2010	2011	2012
Kraj	22,64	24,56	25,27	22,75
Miasto Łódź	23,53	25,29	26,02	26,00

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

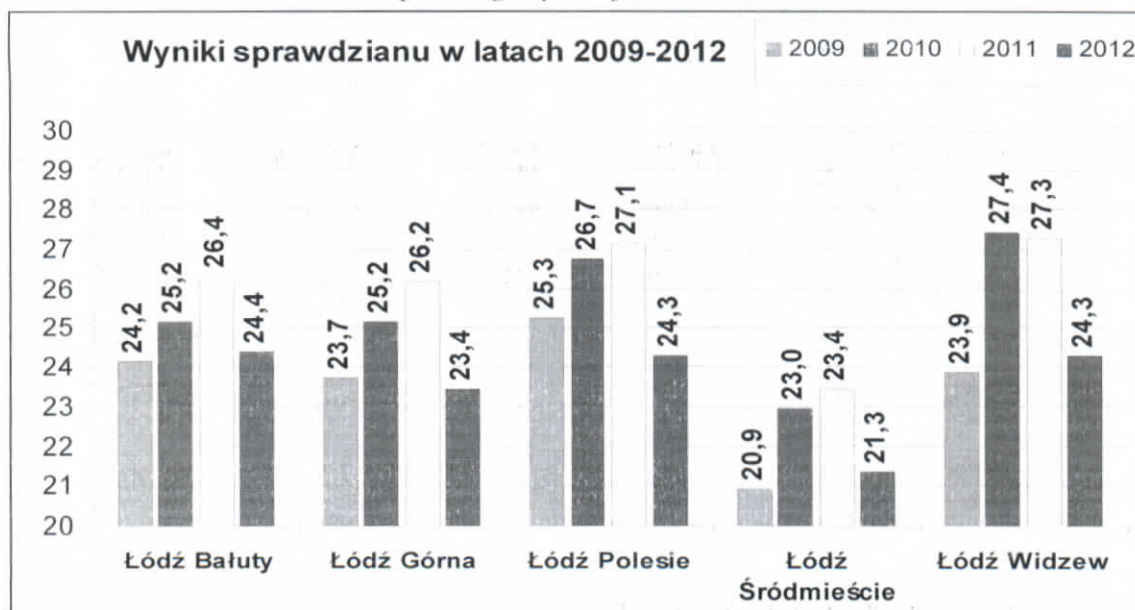
W latach 2009 - 2011 średnie wyniki sprawdzianu łódzkich szóstoklasistów były niższe od średnich wyników uczniów szkół podstawowych Gdańska, Krakowa, Poznania, Warszawy i Wrocławia, tj. miast, w których podobnie jak w Łodzi zlokalizowane są Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Wykres 1. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uczniów łódzkich szkół podstawowych i wyniki uczniów szkół podstawowych z innych miast.

Źródło: strony OKE www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

Wykres 2. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uczniów szkół podstawowych w poszczególnych rejonach Łodzi.

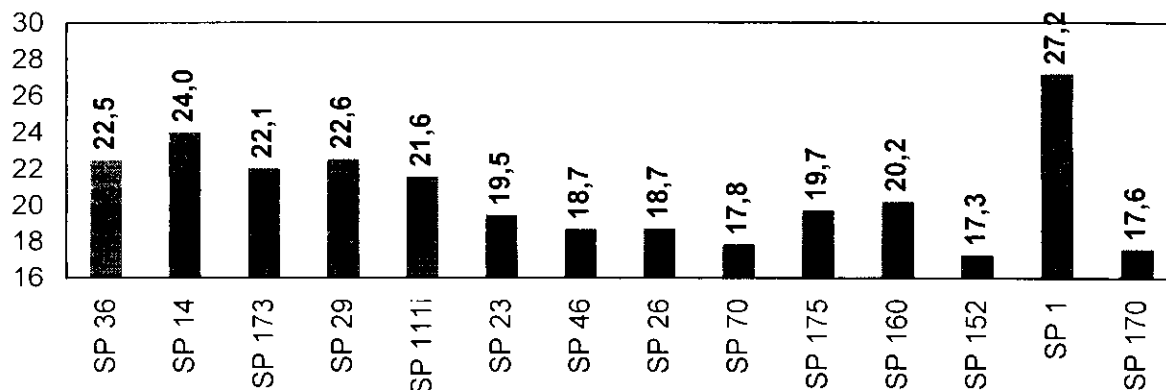

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Analiza średnich wyników sprawdzianu pokazuje, że najniższy wynik uzyskują szkoły podstawowe w rejonie Łódź-Śródmieście. Ze względu na ten fakt dokonano analizy wyników sprawdzianu po szkole podstawowej w tym rejonie.

*Wykres 3. Średni wynik sprawdzianu po szóstej klasie
szkół w rejonie Łódź-Śródmieście w 2012 r.*

**Średni wynik sprawdzianu po szóstej klasie
w dzielnicy Łódź-Śródmieście w 2012 r.**

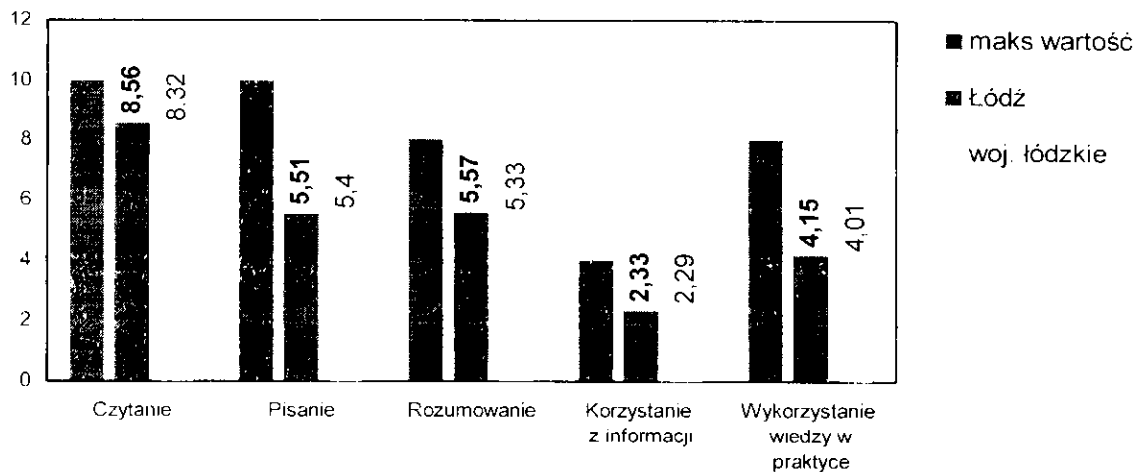

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Z powyższego zestawienia wynika, że spośród 14 szkół w rejonie Łódź-Śródmieście, 7 szkół (tj. 50%) uzyskało wynik mieszczący się w stanie niskim i bardzo niskim.

Analizowano również wyniki uczniów szkół podstawowych w podziale na standardy. Wyniki przedstawione są za rok 2011.

*Wykres 4. Średni wynik sprawdzianu po szóstej klasie
w podziale na standardy w 2011 r.*

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Wyniki w Łodzi w porównaniu z wynikami w województwie łódzkim w każdym standardzie są nieznacznie wyższe. Najslabiej zarówno w samej Łodzi jak i w województwie łódzkim wypada pisanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Porównując średnie wyniki uzyskane na egzaminie gimnazjalnym przez uczniów łódzkich gimnazjów ze średnimi wynikami w kraju, można stwierdzić, że średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w latach 2009-2011 w Polsce są nieznacznie niższe od wyników dla Łodzi.

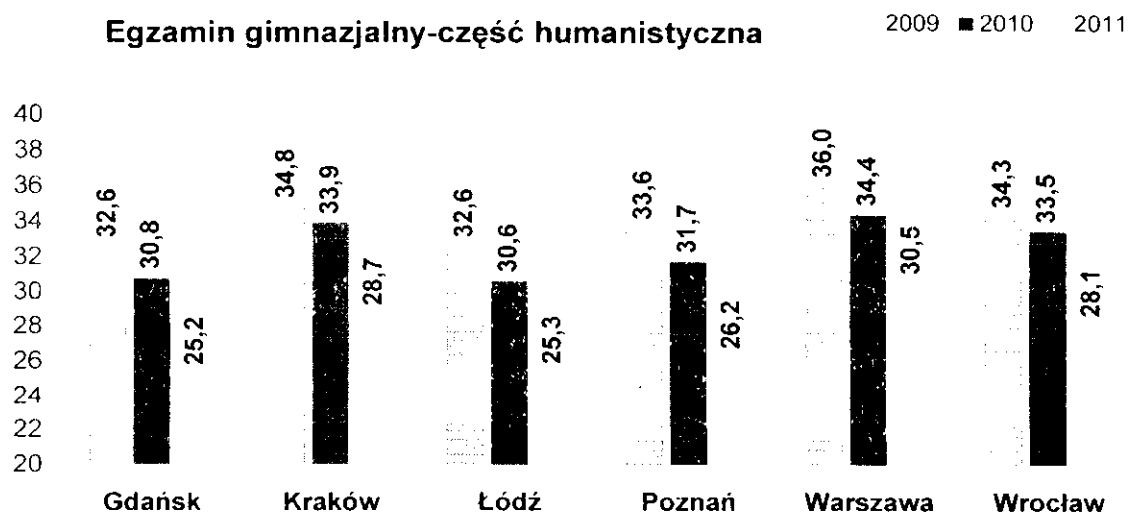
Tabela 15. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2009-2011

Rok	2009	2010	2011
Część humanistyczna			
Kraj	31,67	30,34	25,20
Miasto Łódź	32,59	30,62	25,34
Część matematyczno-przyrodnicza			
Kraj	26,03	23,90	23,67
Miasto Łódź	27,91	25,05	24,60

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2009 – 2011 uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów były niższe niż średnie wyniki uzyskane przez uczniów gimnazjów w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu.

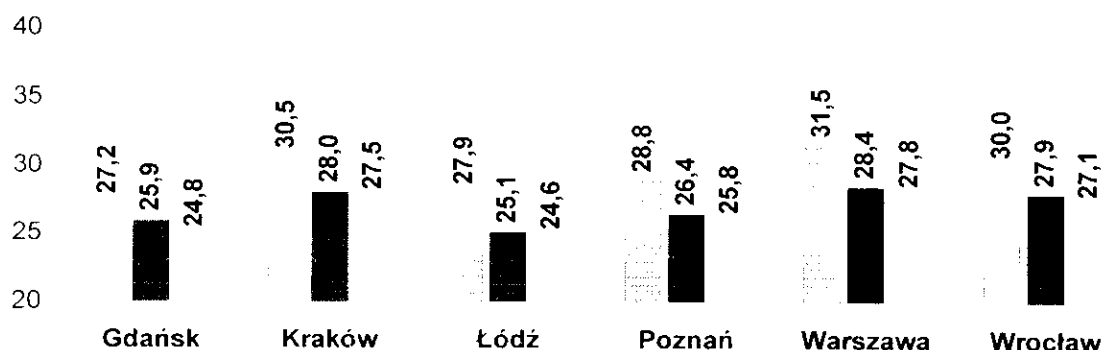
Wykres 5. Porównanie średnich wyników części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego uczniów łódzkich gimnazjów z wynikami gimnazjalistów z innych miast

Źródło: strony OKE: www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

Wykres 6. Porównanie średnich wyników części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego uczniów łódzkich gimnazjów z wynikami gimnazjalistów z innych miast

Egzamin gimnazjalny-część matematyczno-przyrodnicza 2009 ■ 2010 2011

Źródło: strony OKE www.oke.poznan.pl/, www.oke.krakow.pl/, www.oke.waw.pl/, www.oke.wroc.pl/, www.oke.gda.pl/, www.komisja.pl/

Nie można przedstawić analizy średniego wyniku egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej i matematyczno - przyrodniczej w podziale na rejony Łodzi (podobnie jak w przypadku sprawdzianu w szkole podstawowej) ze względu na to, że Okręgowa Komisja Egzaminacyjna do 2011 roku nie prowadziła analizy wyników egzaminu gimnazjalnego pod takim kątem.

Do 2011 roku egzamin po gimnazjum składał się z trzech części: humanistycznej, matematyczno- przyrodniczej, języka obcego.

Od 2012 roku egzamin po gimnazjum przyjął inną formułę i obecnie składa się z sześciu części: język polski, historia i wiedza o społeczeństwie, matematyka, przyroda, język obcy na poziomie podstawowym, język obcy na poziomie rozszerzonym. W związku z tym nie jest możliwe porównanie wyników egzaminu po gimnazjum uzyskanych w 2012 r. z wynikami z poprzednich lat.

Tabela 16. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku 2012

	historia i wos	j. polski	przyro- da	matematy- ka	j. ang. PP	j. ang. PR
Łódź-Bałuty	64,2	66,3	53,6	51,0	69,6	53,7
Łódź-Górna	61,2	66,3	50,8	48,9	68,5	51,5
Łódź-Polesie	63,8	69,0	52,6	52,8	69,4	53,6
Łódź-Śródmieście	60,9	62,6	51,4	46,8	66,3	50,5
Łódź-Widzew	64,7	67,2	53,4	50,9	68,8	52,4

Źródło: strona OKE w Łodzi www.komisja.pl

Wyniki podano w procentach. Oprócz języka angielskiego uczniowie zdawali również egzamin z języków: niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego, ale liczba tych uczniów była mała w porównaniu z uczniami zdającymi język angielski i nie została uwzględniona w tej analizie.

Najniższe wyniki uczniowie uzyskali w części matematycznej i przyrodniczej egzaminu. Najniższe wyniki zarejestrowano w gimnazjach w rejonach: Górna (Gimnazja 40, 45 i 46), Śródmieście (Gimnazja 2, 4, 5, 25 i 27).

Dodatkowych informacji o jakości kształcenia w gimnazjach dostarcza Edukacyjna Wartość Dodana (EWD), która jest rozumiana jako:

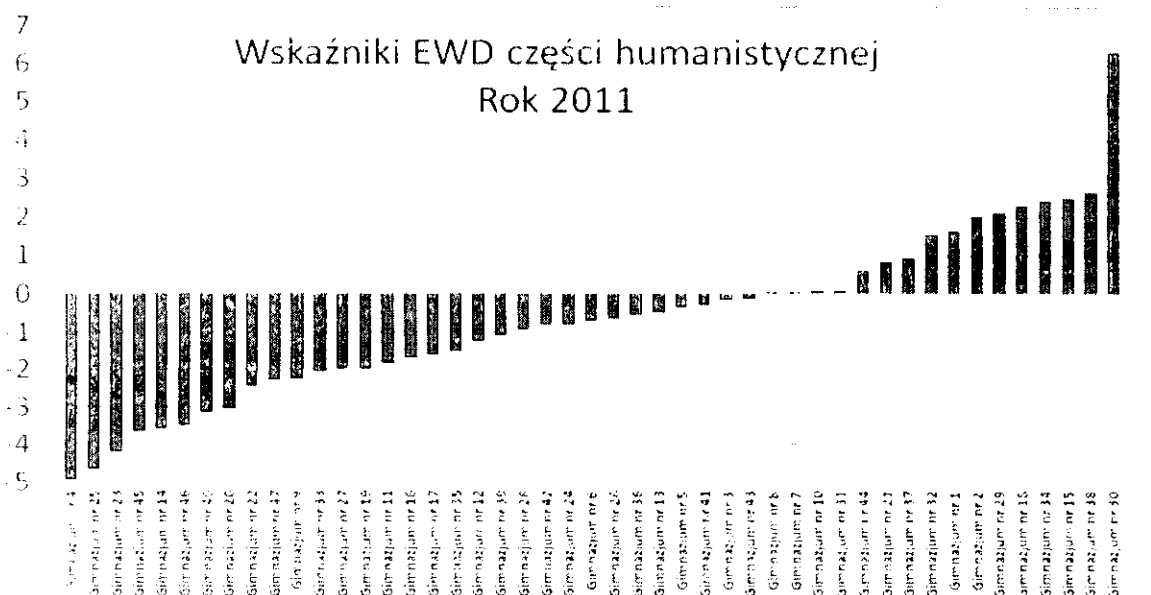
- wskaźnik przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów w wyniku danego procesu edukacyjnego,
- metoda statystycznego szacowania efektywności kształcenia jako wkładu danej szkoły w końcowy poziom wiedzy i umiejętności uczniów na danym etapie edukacyjnym.

W polskim modelu EWD wykorzystywana jest przede wszystkim informacja o wynikach egzaminacyjnych na kolejnych etapach edukacyjnych i dlatego wskaźniki EWD są jednym ze sposobów komunikowania tych wyników.

W przypadku dokonywania pomiarów osiągnięć szkolnych z wykorzystaniem skal, które nie są ujednolicone, można jedynie przyjąć, że wynik egzaminu na niższym szczeblu (sprawdzianu po szkole podstawowej) jest ogólną miarą potencjału edukacyjnego. Następnie ta miara jest używana jako prognostyk wyniku na egzaminie kolejnego szczebla (egzaminu po gimnazjum). Prognoza jest oszacowaniem, jaki przeciętnie wynik na egzaminie gimnazjalnym uzyskuje uczeń, który uzyskał określony wynik na sprawdzianie. Odniesienie wyniku faktycznie uzyskanego przez ucznia do wartości oczekiwanej umożliwia oszacowanie wartości dodanej na danym etapie edukacji. Średnia tak obliczonych wskaźników dla danej szkoły jest wskaźnikiem efektywności kształcenia w zakresie sprawdzanym na egzaminie. W uproszczeniu można powiedzieć, że efektywność kształcenia w szkole o EWD równym „0” jest taka sama jak w przeciętnej polskiej szkole o analogicznej strukturze uczniów. EWD powyżej „0” oznacza efekty wyższe niż przeciętne, a poniżej „0” – niższe.

Na podstawie wartości wskaźników EWD części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego można stwierdzić, że efektywność kształcenia łódzkich gimnazjów w zakresie przedmiotów humanistycznych jest niska. Ujemny wskaźnik EWD ma 75% łódzkich gimnazjów, tylko 25% gimnazjów ma dodatni wskaźnik EWD części humanistycznej. Tylko jedna szkoła ma wysoki wskaźnik EWD.

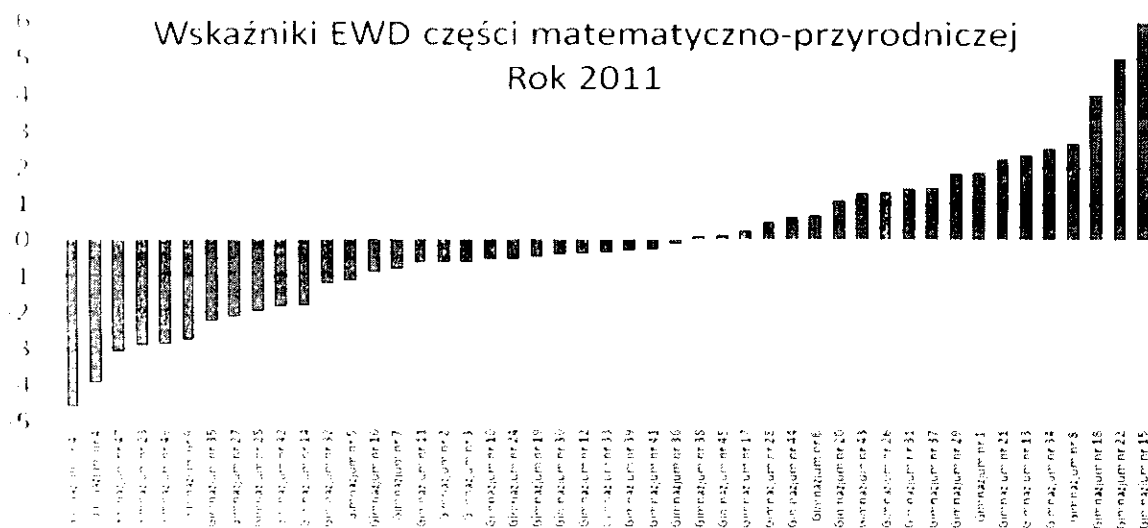
Wykres 7. Wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego łódzkich gimnazjów w roku 2011

Źródło: portal ewd.edu.pl

Niska jest także efektywność kształcenia łódzkich gimnazjów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Prawie 60% szkół ma ujemne wskaźniki EWD części matematyczno-przyrodniczej. Trzy łódzkie gimnazja mają wysoki wskaźnik EWD części matematyczno-przyrodniczej.

Wykres 8. Wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego łódzkich gimnazjów w roku 2011

Źródło: portal ewd.edu.pl

Wyniki egzaminów maturalnych

Tabela 17. Średnie egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych
W latach 2010-2012

	Miasto		woj. łódzkie		kraj	
	Język polski					
	LO	T	LO	T	LO	T
Rok 2010	60,66%	48,60%	62,40%	49,10%	63%	50%
Rok 2011	54,85%	44,40%	57,70%	46,20%	59%	46%
Rok 2012	53,05%	45,59%	58,10%	49,10%		
	Matematyka					
Rok 2010	60,45%	43,35%	65,60%	46,60%	66%	48%
Rok 2011	51,43%	35,55%	57,40%	39,30%	56%	38%
Rok 2012	58,50%	46,44%	66,60%	48,00%		

Źródło: dane za lata 2010, 2011, 2012 strona OKE Łódź

Tabela 18. Zdawalność egzaminu maturalnego w latach 2009-2012

	Miasto	woj. łódzkie	kraj
Rok 2010	89,50%	79,90%	81%
Rok 2011	89,90%	75,90%	75%
Rok 2012	82%	80,40%	80%

Źródło: dane za lata 2010, 2011, 2012 strona OKE Łódź

W latach 2010-2012 zdawalność egzaminu maturalnego była zwykle wyższa niż w województwie łódzkim oraz w kraju. Zdawalność egzaminów maturalnych jest zdecydowanie wyższa w liceach ogólnokształcących niż w technikach, np. w roku 2011 w liceach ogólnokształcących wynosiła 94%, zaś w technikach 74,6%.

Z roku na rok zmniejsza się liczba maturzystów, co jest spowodowane niższą demografią. Zauważalny jest także niepokojący fakt, iż część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego.

Ogólnie – średnie wyniki procentowe na egzaminie maturalnym z języka polskiego i matematyki są niższe niż średnia województwa czy kraju. Jednak wśród 34 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto, 10 szkół osiągnęło średni wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego i matematyki – wyższy niż w województwie. Ponadto kilka szkół osiągnęło poziom wyższy od średniej krajowej.

Średni wynik egzaminu maturalnego w technikach zwykle jest niższy niż w liceach ogólnokształcących. Podobna tendencja występuje w województwie i kraju.

Egzamin zawodowy

Tabela 19. Wyniki egzaminu zawodowego w latach 2011-2012

	Rok 2011		Rok 2012	
	T	ZSZ	T	ZSZ
Uprawnieni do egzaminu	1 160	342	1 368	308
Zdali	621	219	710	200
Zdawalność	53,5%	64,03%	54,9%	64,9%

Zdawalność egzaminu zawodowego w technikach jest niższa, niż w zasadniczych szkołach zawodowych. W roku 2012 wynosiła średnio 54,9% we wszystkich zawodach kształconych w łódzkich technikach, zaś w zasadniczych szkołach zawodowych – 64,9%.

Zauważalna jest tendencja, iż niektórzy absolwenci techników przystępują tylko do egzaminu zawodowego, nie przystępują zaś do egzaminu maturalnego. W roku 2012 do egzaminu maturalnego przystąpiło ok. 1 140 absolwentów techników zaś do egzaminu zawodowego 1 368.

Najwyższa zdawalność egzaminu zawodowego odnotowana została w następujących zawodach technikalnych:

- technik usług fryzjerskich 96,5%
- technik organizacji usług gastronomicznych 98,0%
- technik żywienia i gospodarstwa domowego 98,0%
- technik urządzeń sanitarnych 75,6%
- kucharz 75%

oraz w zawodach robotniczych:

- blacharz samochodowy 88,8%
- kucharz małej gastronomii 88,23%
- introligator 88,8%

Źródło: strona OKI w Łodzi www.komisja.pl

Udział i sukcesy uczniów w konkursach i olimpiadach

Oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach wszystkich typów jest różnorodna, odpowiada zapotrzebowaniu uczniów, spełnia także oczekiwania rodziców. W roku szkolnym 2011/2012 uczniowie łódzkich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych mają możliwość uczestnictwa w różnorodnych konkursach, olimpiadach, przeglądach, turniejach. Są to formy o zasięgu szkolnym, międzyszkolnym, dzielnicowym, łódzkim, wojewódzkim, ogólnopolskim a nawet międzynarodowym.

Spośród licznych sukcesów tylko w roku szkolnym 2011/2012 warto wymienić np.:

- uzyskanie przez 2 łódzian (z I LO, XXI LO) tytułów laureata XLII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego (w finale było 320 uczestników),
- zajęcie indywidualnie I, II i V miejsca przez troje uczniów SOSW dla Dzieci Nieśłyszących nr 4 oraz drużynowo: I miejsca przez uczniów SOSW dla Dzieci Nieśłyszących nr 4 i IV miejsca przez uczniów SOSW dla Dzieci Słabo Słyszących w XXXV Ogólnopolskim Konkursie Matematycznym dla uczniów Słabo Słyszących i Nieśłyszących.

Znaczące są również coroczne osiągnięcia łódzkich uczniów w 13 wojewódzkich konkursach przedmiotowych dla uczniów gimnazjów.

Tylko w roku szkolnym 2010/2011 uczestniczyli w nich uczniowie z 63 gimnazjów (prowadzonych zarówno przez Miasto i inne podmioty). W eliminacjach wojewódzkich wzięło udział 199 uczniów, z których 138 uzyskało tytuł finalisty, a 61 – tytuł laureata.

Źródło: Konkursy w roku szkolnym 2011/2012. LCDNiKP, 2011

Edukacja zdrowotna i bezpieczeństwo dzieci w łódzkich placówkach

Analiza sytuacji społecznej uczniów łódzkich szkół, dokonana w ramach tworzenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi na lata 2012-2015”, wskazuje na brak aktywności społecznej uczniów ostatnich klas gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych i słabą aktywność uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w uczestniczeniu w zajęciach pozalekcyjnych. Narastającym problemem stają się słabe więzi rodzinne i wynikające z nich stosunkowo niskie zainteresowanie rodziców problemami swoich dzieci (ok. 30% uczniów nie rozmawia ze swoimi rodzicami o żadnych nurtujących ich problemach). Obniża się wiek inicjacji alkoholowej – ponad 55% gimnazjalistów rozpoczęło inicjację w wieku 13 lat. Upowszechnia się zjawisko powszechnego spożywania alkoholu przez młodzież oraz wzrastająca akceptacja ze strony dorosłych dla tego zjawiska. Stosunkowo łatwo zakupić narkotyki czego efektem jest fakt, że ponad 30% gimnazjalistów deklaruje pierwsze doświadczenia z narkotykami – głównie palenie konopi. Powszechne staje się palenie papierosów (ponad 60% gimnazjalistów przynajmniej raz paliło papierosa, przy czym zdecydowanie częściej palą dziewczęta). 7,5% dzieci wychowuje się w środowiskach zagrożonych lub wykluczonych społecznie, z wysokim stopniem ryzyka zagrożenia demoralizacją i negatywnymi wzorcami zachowań. Mimo zmniejszania się populacji łódzkich dzieci odsetek tej grupy dzieci od 10 lat nie ulega zmianie. Można więc przyjąć, że ok. 7% populacji łódzkich dzieci to grupa szczególnego ryzyka, którą należy objąć interdyscyplinarnymi działaniami pomocowymi.

Tabela 20. Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat,
a liczba dzieci i młodzieży z grup szczególnego ryzyka.
Prognoza na lata 2012 – 2025

Rok	Liczba dzieci wieku 0 -17	Grupa szczególnego ryzyka
2012	96 509	6 755,63
2015	93 178	6 522,46
2018	90 154	6 310,78
2021	85 888	6 012,16
2025	78 044	5 463,08

Zródło: Wydział Edukacji UMi.

Na podstawie analizy sytuacji społecznej uczniów można wskazać priorytetowe działania wychowawcze w obszarze edukacji:

- tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska wychowawczego w szkołach,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez eliminowanie zjawiska wykluczenia z systemu edukacji,
- stwarzanie warunków do rozwoju talentów i zainteresowań uczniów,
- zapobieganie negatywnym skutkom niewłaściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- wspieranie pogłębiania więzi rodzinnych poprzez stworzenie warunków do wspólnego spędzania czasu wolnego oraz organizowania wspólnych zajęć,
- wspieranie rozwoju małego dziecka, poprzez upowszechnianie różnych form edukacji przedszkolnej,
- tworzenie platformy współpracy szkół i placówek oświatowych z rodzicami, w tym także tworzenie systemu wspierania i rozwijania właściwych postaw wychowawczych wśród rodziców.

Działalność Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie

Intensyfikacja działań związanych z problematyką edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia rozpoczęła się w 1991 roku – wtedy to Szkoła Podstawowa nr 44, jako jedyna z Łodzi, podjęła się pilotażu Programu *Szkoła Promująca Zdrowie*. W ten sposób, wraz z innymi szkołami państw europejskich (w tym 13 z Polski), zapoczątkowała działalność Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie, której wspólnie patronują: Rada Europy, Komisja Europejska oraz Światowa Organizacja Zdrowia. W 1992 roku w Łodzi realizację Programu sukcesywnie przejmowały kolejne szkoły i przedszkola, korzystając z doświadczeń Szkoły Podstawowej nr 44 oraz ze wsparcia Krajowego Zespołu ds. Programu.

Zachowania zdrowotne uczniów na przykładzie Łódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie

W 1998 r. Wydział Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Łodzi przeprowadził w klasach czwartych – 8 szkół podstawowych badania ankietowe dotyczące zachowań zdrowotnych uczniów oraz relacji panujących w społeczności szkolnej. Analogiczne badanie zostało przeprowadzone w grudniu 2003 roku i kwietniu 2009 roku. Ze względu na zmianę struktury systemu edukacji objęci nim zostali uczniowie klas VI szkół podstawowych oraz klas trzecich gimnazjów i klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych.

Celem badań było:

- zdiagnozowanie zachowań zdrowotnych uczniów,
- zebranie opinii uczniów dotyczących ich poczucia bezpieczeństwa w szkole.

Podsumowanie wyników badań zachowań zdrowotnych uczniów za lata 1998, 2003 i 2009:

- nie zdiagnozowano wyraźnych, znaczących zmian w nawykach żywieniowych badanych uczniów (odnotowano większe spożycie warzyw, mniejsze – owoców),
- dostrzeżono brak poprawy w zakresie higieny jamy ustnej – nadal tylko 3/5 ankietowanych myje zęby co najmniej 2 razy dziennie,
- zauważono poprawę w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego (wyjątek to dziewczęta z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wśród których odnotowano znaczny spadek aktywności fizycznej),
- zmniejszył się odsetek uczniów palących papierosy w szkołach podstawowych, ale zwiększył w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych (uwagę zwraca wysoki odsetek dziewcząt z tych szkół palących codziennie),
- najczęściej spożywanym przez badanych napojem alkoholowym jest piwo, którego spożycie przynajmniej raz w tygodniu w 2009 r. deklarowało prawie 25% gimnazjalistów (w ostatnim badaniu znacznie mniej uczniów szkół podstawowych przyznało się do picia innych alkoholi),
- zmniejszyła się liczba uczniów przyznających się do zażywania narkotyków (w 2009 r. 15% gimnazjalistów),
zmniejszyła się liczba uczniów odczuwających przygnębienie, szczególnie w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych,
- mniej uczniów w szkołach podstawowych przyznaje, że było ofiarą dręczenia przez kolegów, ale jednocześnie mniej uczniów stwierdza, że nie uczestniczyło w dręczeniu innych,
- mniej uczniów, szczególnie z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, stwierdza, że boi się nauczycieli. Więcej również twierdzi, że może liczyć na pomoc nauczycieli.

Źródło: Wydział Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Łodzi, sierpień 2009

W 1996 roku powstała Łódzka Sieć Szkół Promujących Zdrowie (jedna z 31 sieci w Polsce). W 1999 roku dołączyły do niej przedszkola. W roku szkolnym 2011/2012 Sieć skupiała:

- 48 przedszkoli, w tym 2 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 66 szkół podstawowych, w tym 9 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 36 gimnazjów, w tym 6 z aktualnym Certyfikatem Wojewódzkim,
- 14 szkół ponadgimnazjalnych, w tym 2 z aktualnym z Certyfikatem Wojewódzkim.

Trzy łódzkie szkoły: Szkoła Podstawowa nr 44, Szkoła Podstawowa nr 189 i Szkoła Podstawowa nr 42 uzyskały Krajowy Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie, który przyznawany jest przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako potwierdzenie spełnienia najwyższych standardów w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Współpraca między Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego a Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi przynosi konkretne, wymierne efekty. W celu poprawy jakości wdrażania Programu wprowadzono system certyfikowania przedszkoli i szkół należących do Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie.

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie jest bardzo wysoko oceniana przez Zespół Krajowy, a rozwiązania stosowane w celu poprawy jakości wdrażania Programu oraz doświadczenia łódzkie szkół były prezentowane na forum ogólnopolskim i międzynarodowym (ostatnio na zaproszenie Ośrodka Rozwoju Edukacji).

W wielu łódzkich szkołach uznano, iż złe nawyki żywieniowe dzieci i młodzieży stanowią istotny problem. W związku z tym podejmowanych jest wiele cennych inicjatyw związanych z tworzeniem warunków sprzyjających kształtowaniu zdrowych nawyków żywieniowych, np.:

- wprowadzenie zakazu spożywania na terenie szkoły napojów słodzonych, gazowanych (realizacja programu *Mamo, tato wolę wodę*, którego celem jest m.in. ukazanie jaki wpływ ma woda na życie człowieka i zachęcenie do jej spożywania),
- układanie przez dzieci jadłospisu zgodnie z piramidą zdrowego żywienia,
- prowadzenie hodowli ziół i nowalijek, które są dodatkiem do posiłków dzieci,
- organizacja przerw śniadaniowych,
- zachęcanie dzieci do spożywania owoców i warzyw na drugie śniadanie,
- zmiana asortymentu sklepików szkolnych.

Ponadto w wielu placówkach prowadzone są zajęcia edukacyjne dla rodziców, organizowane są konkursy, festyny oraz happeningi promujące zdrowe odżywianie. Działania te podejmują m.in.: Przedszkola Miejskie nr: 10, 12, 17, 35, 81, 88, 102, Szkoły Podstawowe nr: 3, 29, 34, 81, 174, 201, Publiczne Gimnazja nr: 39 i 42. Realizacja działań odbywa się we współpracy z wieloma instytucjami i podmiotami. Doświadczenia wymienionych placówek zostaną wykorzystane przy podejmowaniu systemowych działań zorientowanych na przygotowanie do wdrażania strategii zdrowego żywienia. Prace te będzie realizowało Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi. Działania w tym zakresie rozpoczęto w grudniu (we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie) od:

- udziału koordynatora Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie w warsztatach dla powiatowych liderów Programu HIEPS,
- zorganizowania warsztatów dla koordynatorów promocji zdrowia w szkołach i przedszkolach, których celem było przedstawienie założeń programu *Zdrowe żywienie i aktywność fizyczna w szkole* oraz przygotowanie do jego wdrażania,
- przeprowadzenia szkoleń 3 rad pedagogicznych w szkołach, które będą wdrażały Program pilotażowo,
- pozyskania nieodpłatnie podręczników do wdrażania Programu *Szkola Promująca Zdrowie* dla szkół, które podejmą systemowe działania w tym zakresie.

Rozwiązania stosowane przez łódzkie szkoły zostały zauważone i docenione w Polsce. Jedna z łódzkich szkół podstawowych wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji organizowanej 7 grudnia 2011 r. przez Ministerstwo Zdrowia, podczas której zaprezentowano rozwiązania dotyczące żywienia i sposobów organizacji aktywności fizycznej w szkole podejmowanych w celu zapobiegania otyłości dzieci.

Zapewnianie bezpieczeństwa uczniów

Jednym z podstawowych zadań miasta w zakresie edukacji jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i uczniom przebywającym w placówkach oświatowych.

W roku szkolnym 2011/2012 zatrudnionych było 25 opiekunów przejść dla pieszych w 23 szkołach podstawowych, 1 gimnazjum i 1 zespole szkół specjalnych.

Osoby te, zatrudniane są na etatach szkół od roku szkolnego 2009/2010, opiekują się dziećmi w miejscach szczególnie niebezpiecznych bądź o dużym natężeniu ruchu. We wcześniej pracownicy ci zatrudniani byli w ramach prac interwencyjnych.

Łączny wymiar zatrudnienia tych pracowników we wszystkich szkołach na terenie Miasta stanowi 19 etatów. Planowana jest kontynuacja zatrudnienia tych pracowników.

W 80 szkołach/placówkach (nie ma wśród nich przedszkoli) zainstalowany jest monitoring wizyjny.

Źródło: Materiały Wydziału Edukacji UML

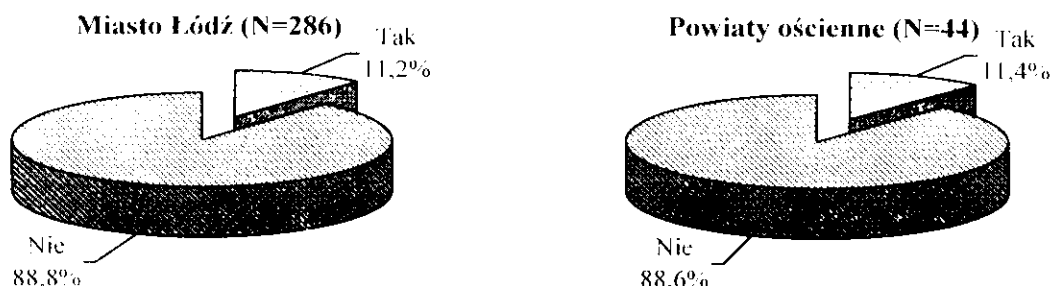
Obszar 3

EDUKACJA DLA RYNKU PRACY I KSZTAŁCENIE USTAWICZNE

Absolwenci szkół pracownikami

Z badań przeprowadzonych przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji (funkcjonującego w strukturze Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego) w ramach projektu *Potrzeby kadrowe pracodawców województwa łódzkiego* wynika, że tylko co dziewiąty ankietowany pracodawca zatrudnił w ostatnim czasie absolwentów rocznika 2008 lub 2009. Istotne jest, że firmy z Łodzi (11,2%) i powiatów ościennych (11,4%) przejawiały taką samą gotowość do zatrudniania młodych osób bez doświadczenia zawodowego.

Wykres 9. Zatrudnianie absolwentów rocznika 2008 i 2009 przez firmy z Łodzi i powiatów ościennych (N = 330; w %)

Można zatem stwierdzić, że pracodawcy wyjątkowo niechętnie przyjmują do pracy absolwentów. Fakt, że doświadczenie w tym zakresie posiada tylko co dziewiąty z nich, należy zestawiać z informacją, iż w 2009 roku nowych pracowników zatrudniło 56,8% firm objętych badaniem.

Ci spośród ankietowanych pracodawców, którzy zatrudniali w swoich firmach absolwentów z rocznika 2008 i/lub 2009, zostali poproszeni o ocenę przygotowania młodych osób do wykonywania zadań zawodowych.

Pracodawcy z Łodzi i powiatów ościennych najwyżej ocenili przygotowanie do pracy absolwentów szkół wyższych (średnia 4,0) oraz zasadniczych szkół zawodowych (4,0). Tylko nieznacznie gorzej „wypadli” absolwenci policealnych i średnich szkół zawodowych (3,8). Najslabiej oceniono natomiast przygotowanie osób kończących licea ogólnokształcące (3,2), co nie wydaje się zaskakujące, gdyż licea ogólnokształcące przygotowują głównie do dalszej nauki (na studiach wyższych lub w szkołach policealnych), nie zaś bezpośrednio do pracy zawodowej. Niemniej, charakterystyczne jest, że pracodawcy lepiej oceniają przygotowanie do pracy absolwentów gimnazjów (3,7) niż liceów ogólnokształcących. Kluczowe znaczenie ma tu fakt, iż absolwenci gimnazjów podejmują się przede wszystkim wykonywania zadań najprostszych, niewymagających żadnego przygotowania (poza ewentualnym krótkim przyszkoleniem). Z tej przyczyny pracodawcy nie deklarowali niezadowolenia z poziomu ich kwalifikacji zawodowych.

Wykres 10. Ocena przygotowania absolwentów do wykonywania zadań zawodowych (średnie arytmetyczne)

Respondentów zapytano także, jakich kwalifikacji brakuje absolwentom zatrudnionym w ich firmach. Najczęściej pracodawcy wskazywali na braki w doświadczeniu zawodowym i praktyce realizowania zadań. Ponadto mankamenty w przygotowaniu absolwentów do pracy zawodowej obejmowały niedoskonałości w zakresie kwalifikacji „twardych”, dotyczących wykonywania konkretnych zadań zawodowych oraz w zakresie kwalifikacji „miękkich”, odnoszących się do pewnych społeczno-psychologicznych aspektów wykonywania pracy.

Wśród brakujących/niewystarczających kwalifikacji „twardych” wymieniano między innymi:

- niewystarczającą znajomość: obsługi najnowszych maszyn, zasad przeprowadzania inwentaryzacji, języków obcych w stopniu zaawansowanym,
- brak dostatecznej umiejętności: obsługi sprzętu, eksploatacji pojazdów, obsługi kas fiskalnych (oraz wystawianie faktur), obsługi komputera, stosowania nowoczesnych technik sprzedaży.

Spośród kwalifikacji „miękkich”, których brakuje absolwentom, wskazywano między innymi: systematyczność, punktualność, odpowiedzialność, śmiałość, logiczne myślenie, panowanie nad stresem, elastyczność w działaniu, radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych, komunikatywność (w tym kontakty z klientami), kreatywność, samodzielność.

Powyższy katalog braków w przygotowaniu absolwentów do wykonywania zadań zawodowych wskazuje na istotną rolę czynników związanych z etosem pracy oraz procesem wychowania uczniów. Ankietowani przedstawiciele firm podkreślali bowiem znaczenie tych cech, które wiążą się ze stosunkiem pracownika do firmy i pracy.

Choć rola kwalifikacji „twardych” nadal pozostaje kluczowa, to jednak coraz więcej przedsiębiorstw docenia także znaczenie czynników „miękkich”, wpływających na zdolność zachowania się w sytuacjach nietypowych, stresowych, a także określających jakość pracy (sumienność, systematyczność).

Przedstawione obserwacje w odniesieniu do systemu edukacji wskazują na konieczne zadania szkoły nie tylko w zakresie kształtowania umiejętności związanych z wykonywaniem zadań zawodowych, ale i w zakresie realizacji funkcji wychowawczej.

Istotnych informacji z punktu widzenia programowania systemu edukacyjnego w Łodzi i regionie dostarczają także przeprowadzone w Obserwatorium analizy gospodarki na potrzeby prognozy zatrudnienia oraz analizy sektorowe. Wynika z nich, iż Łódź dysponuje istotnym potencjałem rozwojowym. Wśród branż, które są bądź staną się szczególnie ważnymi dla miasta, należy wymienić: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, logistykę, hotelarstwo z gastronomią i turystyką, produkcję sprzętu AGD, sektor usług BPO (Business

Process Offshoring), nowoczesne technologie. Biorąc pod uwagę powyższe dane, można także wyodrębnić listę zawodów przyszłości. Zaliczyć do nich należy: informatyków (o wąskich specjalizacjach, np.: programista Java, programista PHP, administrator sieci, architekt systemów), mechatroników, logistyków, pracowników hoteli i restauracji, pracowników obsługi klienta, pracowników sektora biotechnologii, inżynierów, osoby zajmujące się organizacją czasu wolnego.

Źródło: badania własne Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji LCDNiKP
Potrzeby kadrowe pracodawców województwa łódzkiego – raport z badań ankietowych 2011 r.

Współpraca szkoły – pracodawcy

Wykres 11. Struktura naboru do szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ.

Analiza danych dotyczących preferencji absolwentów gimnazjów wskazuje, że utrzymuje się stale zainteresowanie kontynuacją nauki w liceach ogólnokształcących. Nie wielki wzrost zaobserwowano w liczbie uczniów wybierających technika, natomiast utrzymująca się niska popularność zasadniczych szkół zawodowych wiąże się z społecznym negatywnym odbiorem tego typu szkół.

Pomimo dających się zauważyć zmian w kształceniu, wciąż problemem pozostaje niewystarczające powiązanie edukacji z rynkiem pracy. Pracodawcy nadal wskazują na szereg braków w przygotowaniu do pracy osób kończących szkoły, ale niezbyt chętnie angażują się we wspieranie kształcenia zawodowego.

Współpraca szkoły – pracodawcy najczęściej ma charakter bezpośrednich kontaktów wybranych pracodawców ze szkołą w zakresie odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku sześciu szkół również zajęć praktycznych. Wiele szkół nawiązało ścisłą współpracę z firmami, dzięki której funkcjonują klasy patronackie, szkoły są wyposażane w nowoczesny sprzęt i urządzenia, prowadzone są kursy języka zawodowego, absolwenci są zatrudniani przez pracodawców współpracujących ze szkołą. Zdarza się wspólne organizowanie staży i praktyk, w tym zagranicznych.

Pracodawcy podejmują inne formy współpracy z 12 zespołami szkół ponadgimnazjalnych (67 % wszystkich) polegające na prowadzeniu zajęć praktycznych w zakładach lub objęciu patronatem szkoły lub klasy.

Źródło: Opracowanie własne LCDNiK:
Współpraca Przedsiębiorstw z Łódzkim Szkolnictwem Zawodowym

Wśród najczęściej stosowanych form współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami wymienić można: prezentacje najnowszych rozwiązań stosowanych w firmach, wycieczki zawodoznawcze, praktyki i staże zawodowe, pomoc szkołom we wzbogacaniu ich bazy techniczno - dydaktycznej, fundowaniu stypendiów i nagród, udział w opracowywaniu programów kształcenia i włączanie się w proces dydaktyczny.

Źródło: Badania w zakresie analizy oferty edukacyjnej szkolnictwa zawodowego związanego z sektorem informatycznym przeprowadzone przez Instytut EDRI przy Społecznej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania we współpracy z Urzędem Statystycznym w Łodzi w 2010 r.

Kształcenie ustawiczne

Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla dwóch placówek realizujących zadania z zakresu kształcenia ustawicznego: Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (LCDNiKP) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU).

Tabela 21. LCDNiKP Kształcenie ustawiczne w roku 2011

Lp.	Rodzaj formy	Liczba uczestników
1.	Kurs dla osób pracujących z województwa łódzkiego	30
2.	Studia podyplomowe dla osób pracujących z województwa łódzkiego	45
3.	Kurs dla pracowników firmy „Gillette”	5
4.	Praktyka zawodowa	10
5.	Seminaria i konferencje dla pracodawców	42
6.	Spotkania z rodzicami promujące szkolnictwo techniczne	3 188
Ogółem		3 320

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Formalne kształcenie dorosłych na poziomie ponadgimnazjalnym odbywa się w Centrum Kształcenia Ustawicznego: w liceum ogólnokształcącym, uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, technikum uzupełniającym i szkole policealnej.

Tabela 22. CKU Kształcenie ustawiczne

Poziom	Rok szkolny 2010/2011		Rok szkolny 2011/2012	
	sluchacze	Oddziały	sluchacze	Oddziały
gimnazjum	127	6	144	9
liceum ogólnokształcące	252	12	344	13
technikum lub szkoła równorzędna	108	6	104	5
Ogółem	487	24	592	27

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Od roku szkolnego 2008/2009, dzięki współpracy CKU z zespołami szkół ponadgimnazjalnych, rozpoczęto proces rozszerzania oferty kształcenia zawodowego. Kształcenie w technikum uzupełniającym i szkole policealnej występuje częściej w formach dla dorosłych ze względu na pracę zawodową tej grupy odbiorców. Kształcenie dla dorosłych prowadzone jest także w technikum uzupełniającym w dwóch zespołach szkół ponadgimnazjalnych. Kształciło się w nich w roku szkolnym 2010/2011 – 202 słuchaczy, a w roku szkolnym 2011/2012 – 235 słuchaczy.

Od 1 września 2012 roku osoby dorosłe mogą uzyskać lub uzupełnić wykształcenie zawodowe nie tylko w szkołach dla dorosłych, ale także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Ustawa o systemie oświaty wprowadziła definicję kwalifikacyjnego kursu zawodowego, którego ukończenie umożliwi przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w wybranym zawodzie. Kursy te kierowane są do osób dorosłych na każdym etapie ich pracy zawodowej. Egzamin po kwalifikacyjnym kursie zawodowym będzie odbywać się na tych samych zasadach formalnych, jak w zasadniczej szkole zawodowej czy w technikum. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w określonym zawodzie będzie mogła otrzymać osoba, która posiada poziom wykształcenia wymagany dla danego zawodu (odpowiednio wykształcenie zasadnicze zawodowe lub średnie) oraz zda egzaminy z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

Doradztwo zawodowe

Od roku szkolnego 2006/2007 Miasto wdraża, we współpracy z LCDNiKP, model doradztwa zawodowego.

Tylko w roku szkolnym 2011/2012 doradcy zawodowi, nauczyciele konsultanci Ośrodka Doradztwa Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zrealizowali zajęcia dla uczniów wszystkich typów szkół oraz nauczycieli i rodziców uczniów gimnazjów (najwięcej).

Dominującą formą były warsztaty dla uczniów (przykłady tematów: *Poznajemy szkoły ponadgimnazjalne*, *Określanie własnych zainteresowań i mocnych stron osobowości - Wprowadzenie w problematykę wyboru szkoły i zawodu*, *Branże przyszłości województwa łódzkiego i regionu*, *Oferta edukacyjna łódzkich szkół zawodowych*, *Projektowanie ścieżki kariery zawodowej*, *Badanie predyspozycji zawodowych uczniów*, *Autoprezentacja bez tajemnic*, *Świadomy wybór dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej*, *Zawody przyszłości*).

Konsultacje indywidualne dla uczniów, rodziców i nauczycieli odbywały się w punkcie konsultacyjnym ODZ. Przeprowadzono 1 440 godzin konsultacji/doradztwa indywidualnego dla 1 551 osób. Ich tematyka dotyczyła przede wszystkim świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia, rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów, informacji o bieżącej ofercie szkół ponadgimnazjalnych z łódzkiego rynku edukacyjnego oraz o zmianach w systemie kształcenia szkół ponadgimnazjalnych od 1 września 2012 r.

Doradcy zawodowi:

- koordynowali pracami zespołów zadaniowych i metodycznych (np. do spraw badań ankietowych, realizacji projektów w gimnazjach, organizacji konkursu *Statystyka w karierze*, podejmowania działań w zakresie orientacji zawodowej w szkole podstawowej), współpracując z nauczycielami wszystkich typów szkół -- w ramach tej działalności zrealizowano 146 godzin spotkań, w których uczestniczyły 233 osoby,
- zorganizowali zajęcia modelowe dla nauczycieli wszystkich typów szkół (m.in. na tematy: *Dlaczego warto mnie zatrudnić?*, *Jak wzorcowo „wypaść” na rozmowie kwalifikacyjnej?*, *Doradztwo zawodowe w gimnazjum*, *Zmiany w szkolnictwie ponadgimnazjalnym*, *Orientacja zawodowa w przedszkolu*).

- przygotowali spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych w ramach III Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,
- przeprowadzili spotkania w gimnazjach we współpracy z pracodawcami/Lódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, którzy prezentowali współczesne środowisko pracy i potrzeby regionalnego rynku pracy (30 spotkań z pracodawcami w gimnazjach z udziałem 2 359 rodziców uczniów),
- zorganizowali konferencje (w tym: konferencję ogólnopolską) – *Nowe wyzwania dla edukacji zawodowej w kontekście Polskiej Ramy Kwalifikacji i zmian systemowych, Doradztwo zawodowe w obliczu zmian w systemie kształcenia, Forum Pracodawców, Forum Dyrektorów Szkół Zawodowych.*

W celu przygotowania nauczycieli do świadomego wspierania uczniów w wyborze ścieżki edukacyjno - zawodowej przeprowadzono warsztaty metodyczne dla nauczycieli, wychowawców uczniów klas III, liderów wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego oraz pedagogów (tematyka: *Wspieranie uczącego się w planowaniu kariery zawodowej i edukacyjnej w kontekście zmian w systemie kształcenia, Świat zawodów na wesoło, Nowe zmiany w systemie kształcenia zawodowego*).

Istotnym zadaniem było przygotowanie szkół (dyrektorów, nauczycieli, uczniów i ich rodziców) do zmian w systemie kształcenia, zwłaszcza zawodowego. W formie cyklicznych warsztatów odbyły się spotkania z nauczycielami gimnazjów (wszystkimi wychowawcami klas trzecich), dzięki czemu możliwe stało się wspieranie uczniów w świadomym wyborze dalszej ścieżki kształcenia. Organizowano szkolenia rad pedagogicznych, odbywały się konsultacje grupowe i indywidualne z dyrektorami, uczniami i rodzicami.

Obszar 4

BAZA MATERIALNA I WYPOSAŻENIE TECHNICZNO-DYDAKTYCZNE

Stan techniczny infrastruktury szkół i placówek

Wszystkie budynki szkół i placówek oświatowych przejmowanych przez samorządy, w tym Miasto Łódź w wyniku reformy ustrojowej z lat 90-tych znajdowały się w bardzo złym stanie technicznym. W zdecydowanej większości nie remontowano ich od wielu lat. Przejęto budynki z przeciekającymi dachami, zrujnowanymi obróbkami dekarскими, nieszczelnymi oknami o wypaczonych i często niekompletnych skrzydłach, zrujnowanymi sanitariatami uczniowskimi, spękanymi posadzkami z licznymi ubytkami, zaniedbanymi salami gimnastycznymi, itp. Podobny obraz przedstawiało otoczenie budynków (boiska, ogrodzenia, zewnętrzne ciągi komunikacyjne, tarasy przedszkolne i place zabaw).

Wieloletnie zaniedbania w zakresie remontów budynków placówek oświatowych spowodowały, że w większości przypadków Miasto Łódź stanęło przed koniecznością podjęcia działań w zakresie kompleksowej wymiany okien i drzwi oraz nawierzchni podłóg na korytarzach i w klasach, likwidacji spękań ścian budynków, kompleksowej modernizacji sanitariatów, wymiany pokrycia dachów, remontu tynków, malowania ścian i sufitów itp.

Działania prowadzone przez Miasto w ciągu ostatnich 20 lat spowodowały stopniową poprawę stanu technicznego obiektów oświatowych. Wprowadzenie w 2007 roku do WPI programu modernizacji sanitariatów i zapleczy sanitarnych sal gimnastycznych w placówkach oświatowych pozwoliło na wykonanie w latach 2007-2010 kompleksowej lub częściowej modernizacji węzłów sanitarnych w ok. 175 placówkach na łączną kwotę 27 377 953,92 zł.

co znacząco poprawiło stan sanitarny obiektów oświatowych. Ponadto przebudowano i zmodernizowano sześć z siedmiu pływalni szkolnych.

Modernizacji wymaga jeszcze ok. 35% węzłów, na kompleksową naprawę czeka ok. 40% dachów, a wymiana stolarki okiennej w różnym stopniu dotyczy ponad 60% placówek. Instalacje sanitarne, ciepłownicze i elektryczne w 95% placówkach nie zostały zmodernizowane od czasu przejęcia tych obiektów przez Miasto. Ponadto w ponad 50% obiektów oświatowych, posiadających podpiwniczenie, konieczne jest wykonanie izolacji przeciwwilgotnościowej ścian piwnicznych. Osobny problem stanowi stan elewacji budynków. Spękane, odspojone fragmenty gzymsu lub fragmenty tynku elewacji mogą stać się zagrożeniem dla przechodzących osób, dlatego są usuwane na bieżąco. Budynki szkół i placówek oświatowych najczęściej znacznie odstają pod względem estetycznym od sąsiednich budynków osiedli mieszkaniowych. Większości placówek (ok. 80%) dotyczy konieczność częściowej lub kompleksowej wymiany ogrodzenia terenu posesji. Ponad 85% tarasów przedszkolnych kwalifikuje się do pilnego remontu lub przebudowy. Także drogi i ciągi piesze w obrębie terenu placówki w przypadku 60% obiektów wymagają naprawy.

Konsekwencją niewystarczających nakładów przeznaczanych na remonty i modernizacje obiektów oświatowych są oczekujące obecnie na wykonanie nakazy i decyzje administracyjne dotyczące stanu technicznego budynków, wydane przez Inspekcję Sanitarną, Straż Pożarną, Nadzór Budowlany, Inspekcję Pracy.

Tabela 23. Liczba wydanych decyzji administracyjnych, nakazów i zaleceń z uwzględnieniem wydającego

Decyzje administracyjne, nakazy, przeglądy techniczne						
Typ szkoły	Liczba decyzji	Komendant PSP	Nadzór budowlany	Służby miejskie	Nadzór sanitarny	Służby techniczne i pozostałe
przedszkola	158		1	6	77	74
szkoły podstawowe	134	1		7	90	36
publiczne gimnazja	35		1	2	16	16
licea ogólnokształcące	34	3			21	10
zespoły szkół ogólnokształcących	14				8	6
zespoły szkół ponadgimnazjalnych	23				17	6
placówki oświatowe	21			1	10	10
	419	4	2	16	239	158

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

1. Służby nadzoru sanitarnego – 239 decyzji

Decyzje dotyczą: wydzielenia pomieszczeń do mycia rąk i wyposażenia w niezbędny sprzęt pomieszczeń węzła żywieniowego, wyposażenia kuchni w basen i regał ociekowy, wymiany glazury, naprawy parkietu, remontu tarasów, remontu ogrodzenia, malowania, wymiany okien, naprawy obudów piaskownic, zabezpieczenia punktów świetlnych przed rozpryskiem szkła, naprawy nawierzchni przed placówkami, wymiany wykładziny podłogowej, remontu sanitariatów, remontu sal gimnastycznych, naprawy nawierzchni boisk, remontu natrysków, zabezpieczenia grzejników c.o., uzupełnienia osłon oświetleniowych, naprawy schodów, wymiany drzwi wewnętrznych, naprawy koszy piwnicznych, remontu ciągów komunikacyjnych, remontu balkonów, naprawy murków przy schodach zewnętrznych.

2. Komendant Państwowej Straży Pożarnej – 4 decyzje

Decyzje dotyczą: usunięcia lub dostosowania łatwo zapalnej konstrukcji ścian do stopnia co najmniej trudnozapalności, zamknięcia drzwiami i wyposażenia w urządzenia oddymiające klatek schodowych, dostosowania szerokości biegów i spoczników klatek schodowych do obowiązujących przepisów, wyposażenia budynków w wewnętrzną instalację wodociagową p.poż., wyposażenia dróg ewakuacyjnych w oświetlenie ewakuacyjne, zapewnienia długości dojsć ewakuacyjnych zgodnych z wymogami.

3. Służby miejskie – 16 zaleceń

Zalecenia dotyczą: obudowy klatki schodowej oraz wyposażenia ciągów komunikacyjnych w urządzenia oddymiające, zapewnienia trudnozapalności wykładzin podłogowych na drogach komunikacji ogólnej, wyposażenia dróg ewakuacyjnych w oświetlenie awaryjne ewakuacyjne, zamknięcia piwnie drzwiami ewakuacyjnymi o odporności ogniowej, rozwiązania problemu bezpiecznej ewakuacji osób.

4. Inspektoraty nadzoru budowlanego – 2 decyzje

Decyzje dotyczą: naprawy ogrodzenia, likwidacji barier architektonicznych i dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Służby techniczne i pozostałe – 158 decyzji i zaleceń

Decyzje dotyczą między innymi: wymiany okien, odnowienia powłok malarskich elewacji i wnętrz, remontów tarasów, wejść i elewacji, naprawy posadzek, remontu ogrodzeń, remontu dachów, modernizacji sal gimnastycznych i sanitariatów, wymiany węzłów cieplnych (dostosowanie do nowego sposobu zasilania), remontu pionów kuchennych, odwilgoceenia pomieszczeń i zabezpieczenia przeciwwilgociowego budynków, remontów ogrodzeń, modernizacji boisk przyszkolnych, wymiany oświetlenia

Potrzeby w zakresie modernizacji i remontów związanych z wykonaniem wskazanych wyżej decyzji dotyczących stanu technicznego budynków kształtują się średnio w wysokości około 13 mln zł rocznie. Wskazane w decyzjach roboty wymagają często wykonania prac towarzyszących lub są ostatnim elementem wykonania szerszego zakresu robót (o czym organ kontrolny nie wspomina). Dlatego też roczny koszt realizacji zaleceń ww. decyzji należy oszacować na kwotę 15 - 16 mln zł.

Terminowe, sukcesywne wykonywanie zaleceń wynikających z obowiązkowych przeglądów technicznych budynków (przeglądy 5 - letnie) – na co brak środków – ograniczyłoby znacznie liczbę decyzji wydawanych przez organy kontrolne.

Należy tu nadmienić, iż często najpilniejsze potrzeby remontowe placówek są niedostrzegane przez organy kontrolne (np. remonty dachów), stąd roczne potrzeby remontowe nie mogą ograniczać się do spełnienia ww. decyzji nakazowych.

Ponadto środków budżetowych nie wystarcza na konieczne prace dotyczące bieżącego utrzymania budynku (malowanie, bieżące naprawy i konserwacja, itp.).

Działania w zakresie poprawy stanu technicznego budynków oświatowych

Remonty placówek finansowane są zarówno ze środków bieżących oraz w ramach działań inwestycyjnych.

W ramach środków bieżących realizowane są drobne roboty remontowe, wykonanie części nakazów decyzji pokontrolnych, usuwanie przyczyn i skutków awarii (wodno-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i instalacji elektrycznych) oraz konieczne prace

dotyczące bieżącego utrzymania budynku (malowanie, bieżące naprawy i konserwacja, itp). Planowane roczne potrzeby finansowe w tym zakresie szacuje się na 12-14 mln zł.

Środki inwestycyjne przeznaczone są na wynikającą z wieloletniego zaniedbania poprawę stanu technicznego łódzkich placówek oświatowych i wychowawczych. Priorytetem są działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa technicznego i użytkowego placówek. Do takich działań należy zaliczyć m.in. wymianę pokryć dachowych wraz z obróbkami dekarскими, przemurowaniem kominów i naprawą gzymsów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę lub naprawę nawierzchni posadzek w korytarzach i klasach, likwidację przyczyn i skutków spękania ścian, modernizację węzłów sanitarnych i zapleczy sal gimnastycznych, remonty sal gimnastycznych, remonty węzłów żywieniowych (szczególnie w placówkach przedszkolnych) oraz odwilgoecenie pomieszczeń piwnicznych. Roczny koszt realizacji przedstawionych działań (z uwzględnieniem realizacji kosztowniejszych nakazów decyzji administracyjnych) szacuje się na 27-30 mln zł.

Od 2011 roku Miasto Łódź realizuje program termomodernizacji budynków miejskich. Programem tym objęte są również budynki oświatowe. Prowadzącym zadanie jest Wydział Gospodarki Komunalnej przy współudziale Wydziału Edukacji. Program obejmuje docieplenie ścian i dachów (wraz z wymianą pokrycia dachowego i obróbek dekarских oraz naprawą instalacji odgromowej), wymianę stolarki okiennej oraz modernizację instalacji grzewczej. W roku 2011 wykonano termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 36. W roku 2012 w trakcie realizacji programu termomodernizacyjnego znajduje się kolejnych 17 placówek. Środki budżetowe na realizację programu planuje w swoim budżecie Wydział Gospodarki Komunalnej. Program współfinansowany jest z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dla realizacji części zadań (w szczególności dotyczących modernizacji obiektów terenowych placówek) włączane są Rady Osiedli. Ze środków tych jednostek finansowane były m.in. modernizacje przedszkolnych placów zabaw, remonty ogrodzeń, itp.

Usprawnienie administrowania realizacją potrzeb remontowych wymaga wprowadzenia systemu gromadzenia i przetwarzania danych oraz analizy potrzeb. Możliwe to będzie po uruchomieniu Bazy Danych Budynków.

Nowe obiekty

W 2009 r. Miasto Łódź przystąpiło do rządowego programu *Radosna Szkoła* będącego elementem przygotowania szkół podstawowych na przyjęcie uczniów sześciolletnich. Program obejmuje budowę placów zabaw oraz przygotowanie miejsc zabaw w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2010/2011 w łódzkich szkołach podstawowych oddano do użytku 33 place zabaw. Wkład finansowy Miasta wyniósł 3 065 444,40 zł, pozostała część (50%) dofinansowana była przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. W roku szkolnym 2011/2012 oddano do użytku 31 placów zabaw – wkład finansowy Miasta wyniósł 3 032 585,15 zł, a do końca października 2012 r. kolejnych 14 szkół będzie dysponowało placem zabaw – rozliczenie udzielonej dotacji nastąpi do końca grudnia 2012 r.

Ponadto od 2009 r. Miasto Łódź pozyskało 1 029 606 zł na wyposażenie miejsc zabaw. Na tym etapie wdrażania programu udział Miasta polegał na przygotowaniu sal - malowanie, instalacja oświetlenia, zakup mebli i wykładzin podłogowych.

Miejsca zabaw wyposażone są w przyrządy, które pozwalają dzieciom zaspokoić potrzebę ruchu, a jednocześnie spełniają funkcje edukacyjne i usprawniające małą motorykę.

Wyposażenie techno-dydaktyczne szkół zawodowych

Kształcenie praktyczne realizowane jest w pracowniach, warsztatach szkolnych, na stanowiskach Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego lub u pracodawców. Pracownie i warsztaty szkolne funkcjonują w strukturach szkolnych. Poziom wyposażenia stanowisk kształcenia praktycznego jest bardzo zróżnicowany. Warsztaty wymagają doposażenia kompleksowego, odpowiadającego programom nauczania i standardom kwalifikacji zawodowych.

Obszar 5 INFORMATYZACJA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

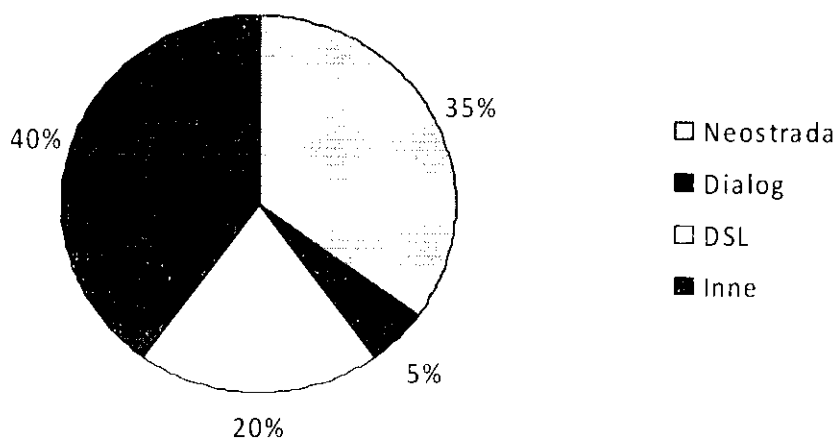
Sprzęt i dostęp do Internetu

Dane o sytuacji łódzkich szkół, dotyczące zapewnienia warunków dla rozwoju edukacji informatycznej, informują, że wszystkie szkoły w latach 1998–2008 otrzymywały internetowe pracownie komputerowe w ramach programów Ministerstwa Edukacji Narodowej. Od 2005 roku pracownie te były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szkoły podstawowe i gimnazja otrzymywały 10-stanowiskowe pracownie komputerowe (aktualnie podczas zajęć w pracowniach przypada średnio po 2 uczniów na jeden komputer) i 4-stanowiskowe internetowe centra informacji multimedialnej, które najczęściej były instalowane w czytelnich bibliotek szkolnych. Szkoły ponadgimnazjalne były wyposażane w 15-stanowiskowe pracownie komputerowe i 4-stanowiskowe centra informacji multimedialnej.

Badania potwierdzają, iż wszystkie szkoły i placówki oświatowe posiadają podłączenie do Internetu. Sposób podłączenia jest różny, co przedstawia poniższy diagram.

Wykres 12. Formy podłączeń do Internetu

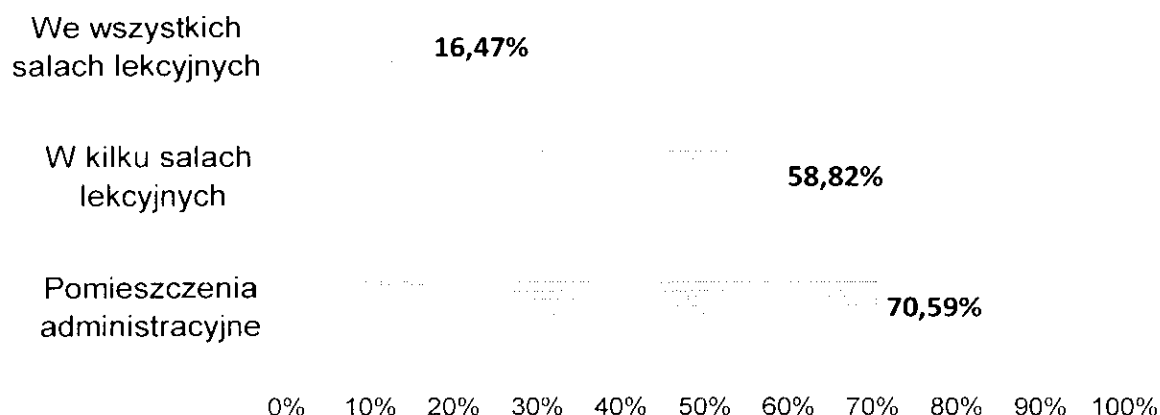

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMI.

Od 2007 roku jest realizowany na terenie Łodzi projekt *Metropolitarna sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu* (w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego), dzięki któremu obecnie 67 szkół i placówek oświatowych jest podłączanych do światłowodowej sieci szkieletowej, co spowoduje podwyższenie parametrów transmisji danych w sieci Internet. Fakt ten jest szczególnie ważny w przypadku wspierania szkolnego systemu edukacji formami zdalnymi.

O wiele gorzej jest z rozprowadzeniem sieci internetowej w budynkach szkolnych. Badania wykazały, że tylko w 16,47% szkół wewnętrzna sieć obejmuje wszystkie pracownie.

Wykres 13. Rozprowadzenie sieci internetowej w budynkach szkolnych

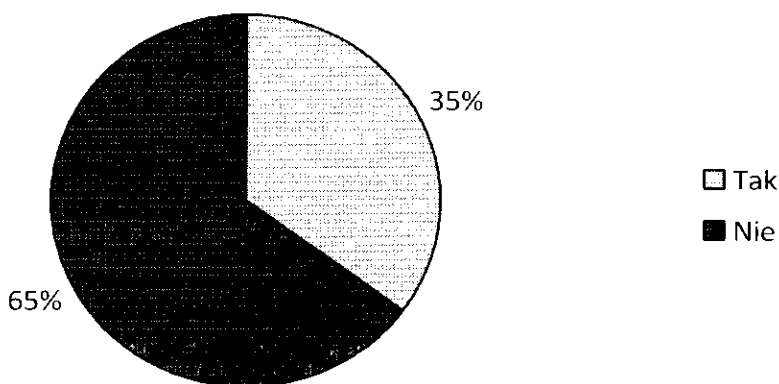
W 2012 roku rozpoczął się projekt Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji *Cyfrowa szkoła*. W ramach tego projektu szkoły podstawowe, wdrażające od września tego roku nową podstawę programową, będą sukcesywnie wyposażane w mobilny sprzęt komputerowy, zgodnie z ich potrzebami. Wymaga to jednak rozprowadzenia w szkołach sieci bezprzewodowej. W łódzkich szkołach sieć bezprzewodowa jest dostępna tylko dla 20% uczniów.

Wykres 14. Dostęp do sieci bezprzewodowej

Warto podkreślić inicjatywy szkół, które w ramach działań podejmowanych w różnych projektach pozyskiwały środki finansowe na zakup i unowocześnienie komputerowej bazy dydaktycznej. Znane są również inicjatywy prowadzące do wdrożenia zdalnych form kształcenia, jako elementu wspierającego szkolny system kształcenia. Zastosowano te formy w 35% szkół.

Wykres 15. Zastosowanie zdalnych form kształcenia

W większości tych szkół wdrażaniem zdalnych form kształcenia zajmuje się niewielka grupa (do 5 nauczycieli). Większość kadry pedagogicznej nie stosuje zarówno technologii informacyjnej i komunikacyjnej podczas zajęć lekcyjnych, jak i e-learningu jako formy wspierającej szkolny system kształcenia.

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miasta Łodzi

Umiejętności informatyczne nauczycieli

W ramach programu *Partnerstwo dla Przyszłości*, Urząd Miasta Łodzi we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz z Regionalnymi Centrami Innowacji w całym kraju realizuje projekt *Certyfikowanie umiejętności informatycznych nauczycieli*, polegający na trzystopniowym certyfikowaniu umiejętności informatycznych nauczycieli.

Na każdym etapie możliwe jest uzyskanie certyfikatu wydawanego na określony czas. Przyznawane certyfikaty potwierdzają, odpowiednie dla etapu, kompetencje nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnej w procesie kształcenia. Do czerwca 2012 roku wydano ponad 100 certyfikatów I stopnia.

LCDNiKP jako Regionalne Centrum Innowacji firmy Microsoft wspiera nauczycieli i dyrektorów szkół w przygotowaniu do udziału w światowych konkursach *Innowacyjny nauczyciel* i *Innowacyjna szkoła* organizowanych w ramach programu *Partnerstwo dla Przyszłości* (www.pdp.edu.pl), prowadząc dla zainteresowanych warsztaty, konsultacje i coroczne Regionalne Forum Innowacyjnych Nauczycieli. Konkurs polega na opracowaniu przez uczestników, zgodnie z opublikowanym wzorcem, prezentacji swoich osiągnięć w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej w procesie kształcenia. Zwycięzcy edycji krajowych, oprócz cennych nagród, otrzymują zaproszenie do udziału w Europejskim lub Światowym Forum Innowacyjnych Nauczycieli, podczas którego prezentują swoje prace i osiągnięcia.

Źródło: materiały informacyjne i sprawozdawcze LCDNiKP

Obszar 6

ZARZĄDZANIE I FINANSOWANIE

- Wzrost wydatków na oświatę wynika przede wszystkim z następujących czynników:
- Wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Wzrost ten wynika z corocznych zmian wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli wprowadzanych rozporządzeniem ministra.
 - Wzrost wynagrodzeń pracowników obsługi i administracji. Wzrost ten wynika ze zmian wynagrodzenia minimalnego wprowadzanego corocznie rozporządzeniem ministra.
 - Wzrost kosztów utrzymania budynków. Wzrost ten jest pochodną inflacji, pociągającej za sobą wzrosty cen mediów regulowanych centralnie, ale także będących w gestii samorządu.
 - Wzrost standardu finansowego A. Wzrost ten wynika z zapisów budżetu państwa, a zasady podziału subwencji określa rozporządzenie ministra.

Należy również zauważyć, że spadek liczby uczniów w placówkach publicznych nie przekłada się na spadek poziomu zatrudnienia nauczycieli, co jest wynikiem kilku czynników, m.in. zmian w ramowych planach nauczania, ale także względów społecznych.

Tabela 24. Zestawienie wydatków bieżących na remonty budynków oświatowych

	2008	2009	2010	2011	razem
SP	3 926 654,88	2 686 160,00	3 180 195,00	3 120 099,12	12 161 066,18
G	1 426 391,14	908 393,00	1 222 911,00	961 124,60	4 377 702,76
ZSP	745 198,24	747 571,00	540 962,00	668 703,32	2 539 811,95
LO ZSO	1 038 091,57	763 355,00	913 444,00	1 242 667,24	3 348 285,08
PM	3 503 522,54	2 368 313,00	2 312 755,00	2 153 595,37	10 249 058,44
Szkoły muzyczne; Zespoły Szkół Zasadniczych i inne	628 898,99	532 179,00	936 683,00	593 205,94	2 366 673,60
RAZEM W ROKU	11 268 757,36	8 005 971,00	9 106 950,00	8 739 395,59	35 042 598,01

Źródło: dane Wydziału Edukacji UML

Tabela 25. Nakłady inwestycyjne

Typ szkoły /placówki	2008	2009	2010	2011	Plan 2012	Razem
przedszkola	2 808 111	2 915 998	3 192 083	872 000	1 870 000	11 658 192
szkoły podstawowe	7 050 156	19 882 887	8 211 363	5 072 974	2 250 000	42 467 380
publiczne gimnazja	2 820 972	5 156 500	2 414 005	950 000	350 000	11 691 477
licea ogólnokształcące i zespoły szkół ogólnokształcących	6 756 406	9 064 377	2 884 373	1 020 000	1 750 000	21 475 156
zespół szkół ponadgimnazjalnych	866 886	1 787 735	5 574 262	1 205 000	900 000	10 333 883
placówki oświatowe	1 723 054	1 116 875	3 551 668	3 686 599		10 078 196
Razem	22 025 585	39 924 372	25 827 754	12 806 573	7 120 000	107 704 284

Źródło: dane Wydziału Edukacji UML

Tabela 26. Nakłady remontowe

Typ szkoły /placówki	2008	2009	2010	2011	Plan 2012	Razem
przedszkola	3 503 522	2 282 131	2 309 809	2 153 595	2 005 542	12 254 599
szkoły podstawowe	3 926 654	2 582 925	3 179 481	2 690 629	2 062 483	14 442 172
publiczne gimnazja	1 426 391	849 989	1 219 967	890 554	636 291	5 023 192
licea ogólnokształcące i zespoły szkół ogólnokształcących	1 038 091	632 485	913 060	893 803	566 061	4 043 500
zespół szkół ponadgimnazjalnych	745 198	710 384	538 284	551 444	423 733	2 969 043
placówki oświatowe	628 898	357 851	883 563	533 328	340 557	2 744 197
Razem	11 268 754	7 415 765	9 044 164	7 713 353	6 034 667	41 476 703

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ.

Tabela 27. Finansowanie szkół i placówek oświatowych

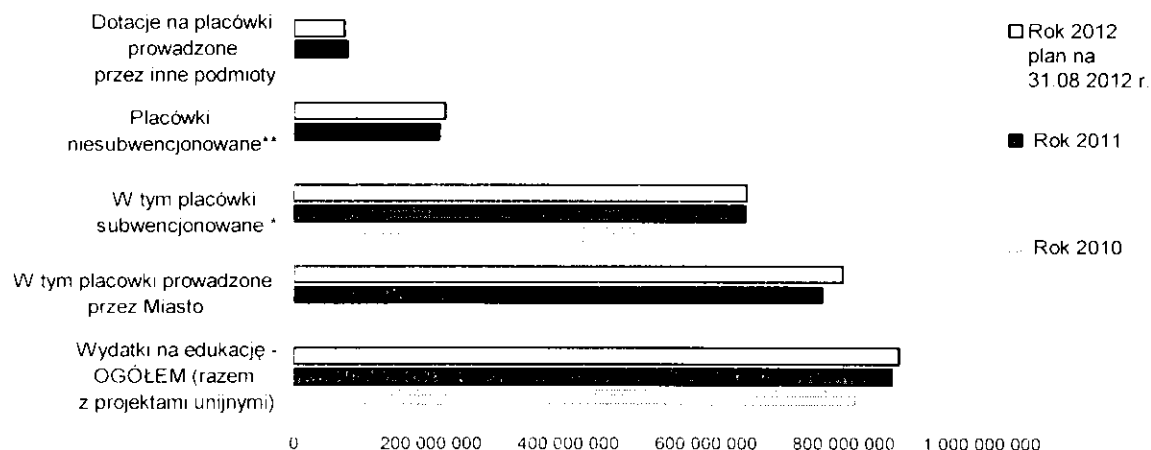
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Wydatki na edukację - OGÓŁEM (razem z projektami unijnymi)	816 885 100,66	870 042 797,08	879 717 615,00
W tym placówki prowadzone przez Miasto	710 668 925,33	768 613 997,07	799 184 760,00
W tym placówki subwencjonowane *	610 159 174,00	657 906 598,00	659 420 528,00
Placówki niesubwencjonowane**	206 725 926,66	212 136 199,08	220 297 087,00
Dotacje na placówki prowadzone przez inne podmioty	66 526 437,21	78 302 634,77	73 780 610,00
Wydatki na edukację jako procent budżetu Miasta	29,78%	28,57%	X

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ.

* W pozycji „placówki subwencjonowane” wykazano wydatki zadań subwencjonowanych (w latach 2010, 2011 - wykonanie, w roku 2012 - plan)

** W pozycji „placówki niesubwencjonowane” wykazano wydatki zadań niesubwencjonowanych (w latach 2010, 2011 - wykonanie, w roku 2012 - plan)

Wykres 16. Finansowanie szkół i placówek oświatowych

Wykres 17. Procentowy udział wydatków na oświatę w budżecie Miasta

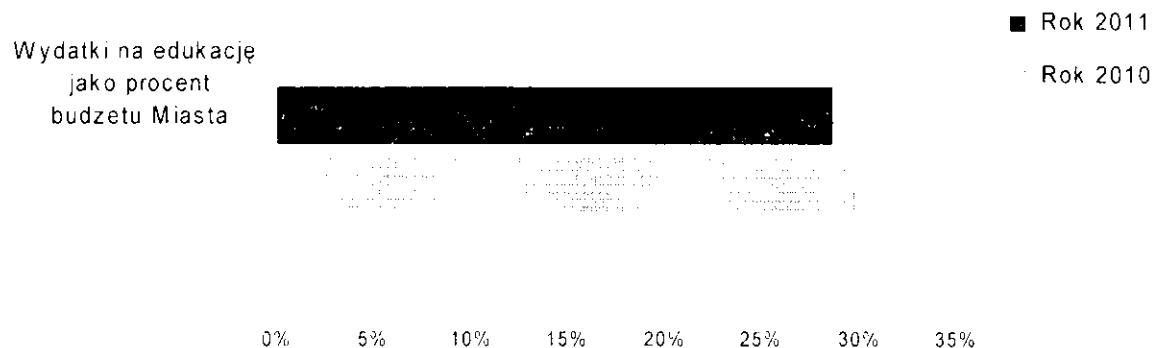

Tabela 28. Finansowanie zadań oświatowych

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012
Procentowy udział wydatków bieżących (w wydatkach ogółem)	95,36%	97,91%	98,39%
W tym udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne (w wydatkach ogółem)	71,84%	71,06%	71,57%
W tym udział wydatków na remonty bieżące (w wydatkach ogółem)	1,40%	1,36%	1,05%
Procentowy udział wydatków majątkowych (w wydatkach ogółem)	4,64%	2,09%	1,61%

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ.

Procentowy wzrost wydatków bieżących w wydatkach ogółem wynika z coraz większej rozbieżności pomiędzy środkami otrzymywanymi przez Miasto w postaci subwencji, a faktycznymi kosztami związanymi z realizacją zadań oświatowych. Istotnym czynnikiem jest tu także wzrost wynagrodzeń, głównie nauczycieli, wynikający z przepisów centralnych, a obowiązujący także w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w placówkach niesubwencjonowanych. Miasto dofinansowuje środkami własnymi oświatę, a kwota tego dofinansowania corocznie ulega zwiększeniu. Efektem tego jest ograniczenie wydatków majątkowych w oświacie. Prowadzi to wprost do bardzo niskiego udziału oświatowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem. Problem dotyczy także wydatków bieżących na cele remontowe. Ich niski poziom wynika z ograniczonych możliwości finansowych Miasta. Środki na ten cel ograniczane są jedynie do przeprowadzania wyłącznie niezbędnych remontów, wynikających z zaleceń instytucji kontrolujących stan budynków oraz przeznaczane są na usuwanie występujących awarii.

Wykres 18. Procentowy udział poszczególnych wydatków w wydatkach ogółem

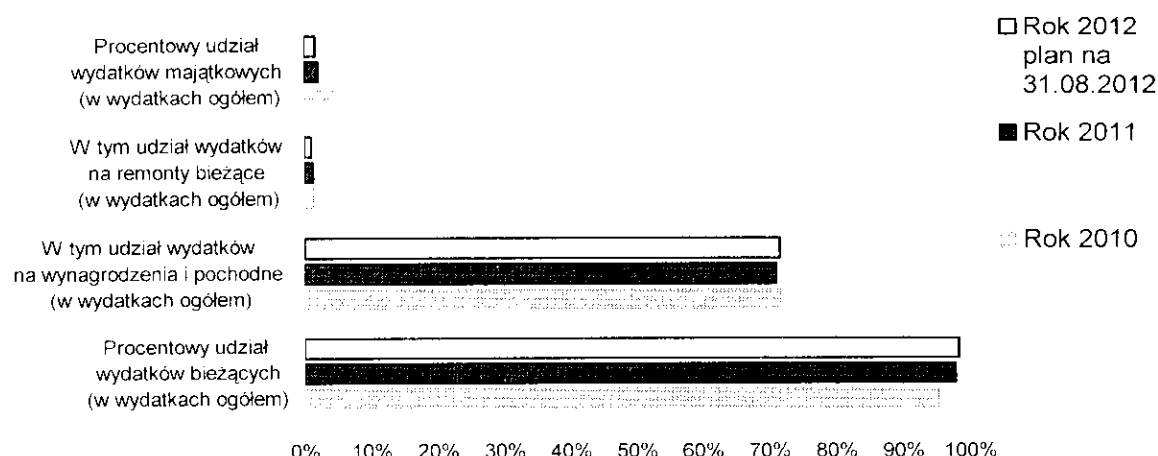

Tabela 29. Udział subwencji oświatowej w wydatkach na oświatę

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Wydatki na edukację - OGÓŁEM (razem z projektami unijnymi)	816 885 100,66	870 042 797,08	879 717 615,00
Wysokość subwencji	488 158 350,00	512 780 244,00	538 561 690,00
Udział subwencji w wydatkach ogółem	59,76%	58,94%	61,22%

Wzrostowi wydatków na oświatę towarzyszy wzrost subwencji oświatowej. Jednak subwencja rośnie w stopniu niższym niż wzrost wydatków na realizację zadań oświatowych.

Wykres 19. Wysokość subwencji w stosunku do wydatków na oświatę

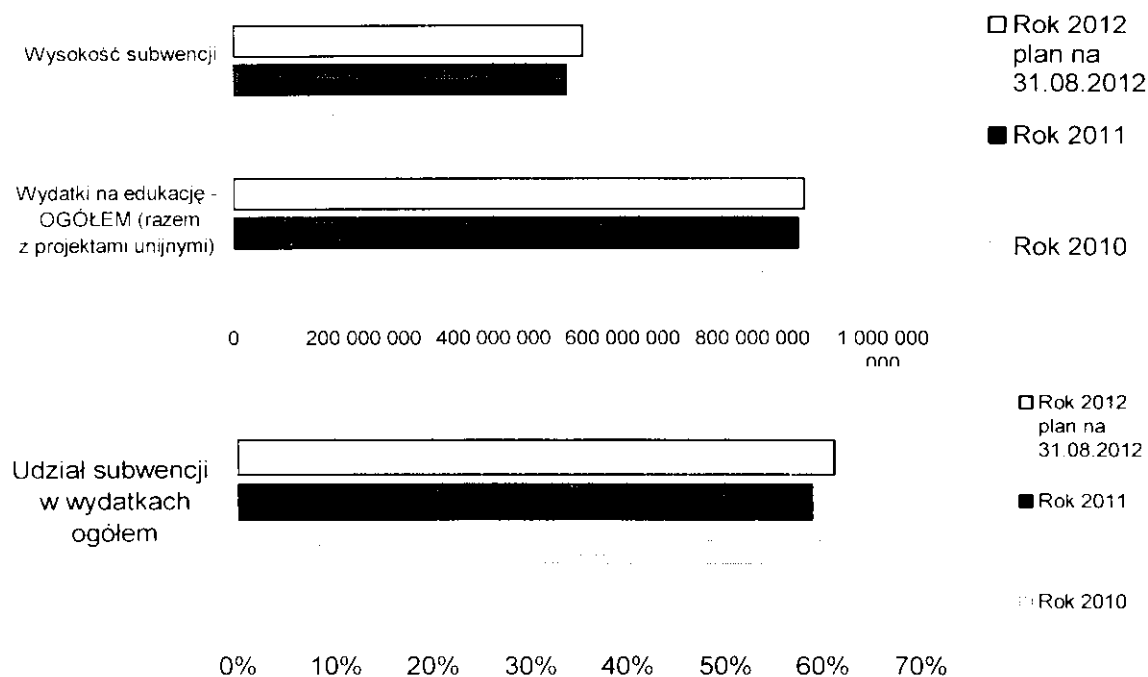

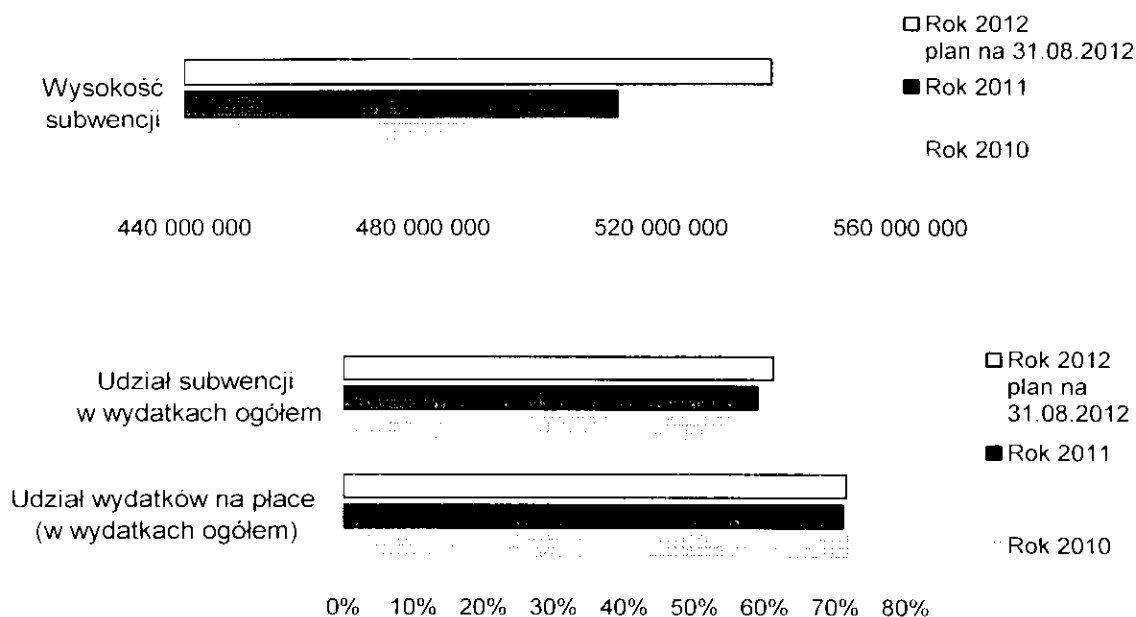
Tabela 30. Wydatki na place

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 plan na 31.08.2012 r.
Udział wydatków na place (w wydatkach ogółem)	71.84%	71.06%	71.57%
Wysokość subwencji	488 158 350,00	512 780 244,00	538 561 690,00
Udział subwencji w wy- datkach ogółem	59.76%	58.94%	61.22%

Zródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Udział wynagrodzeń w wydatkach na edukację ulega jedynie niewielkim wahaniom w poszczególnych latach. Wynagrodzenia stanowią największą pozycję w wydatkach. Samorząd ma bardzo ograniczone możliwości wpływania na wysokość tych wydatków (regulamin wynagradzania, redukcja zatrudnienia zapewniająca jednak realizację ramowych planów nauczania).

Wykres 20. Wydatki na place

Średni koszt kształcenia na ucznia

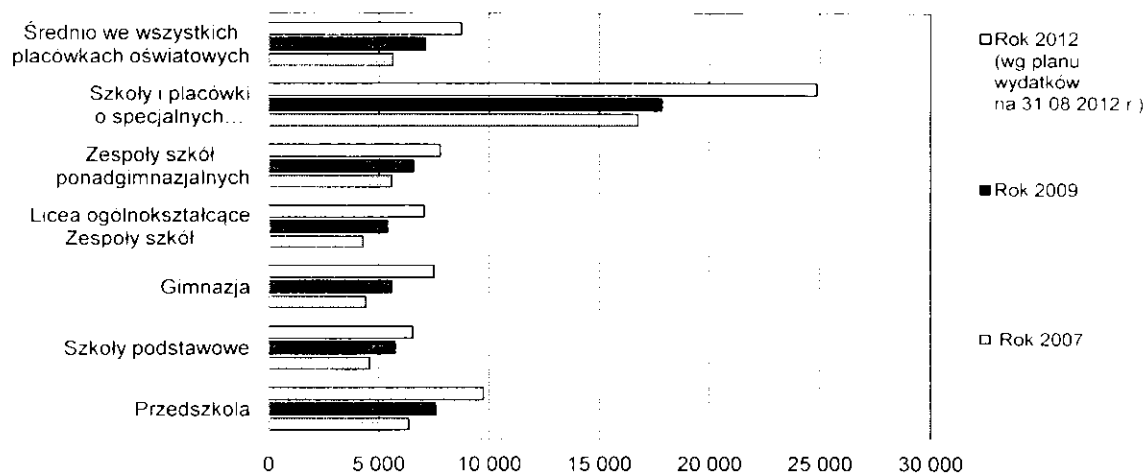
Tabela 31. Średni koszt kształcenia na ucznia

	Rok 2007	Rok 2009	Rok 2012 (wg planu wydatków na 31.08.2012 r.)
Przedszkola	6 361,18	7 575,13	9 735,57
Szkoły podstawowe	4 588,67	5 723,25	6 522,79
Gimnazja	4 406,35	5 588,06	7 505,42
Licea ogólnokształcące	4 292,33	5 377,23	7 037,48
Zespoły szkół ogólnokształcących	5 589,61	6 562,58	7 779,30
Szkoły i placówki o specjalnych potrzebach edukacyjnych	16 768,10	17 842,86	24 846,83
Średnio we wszystkich placówkach oświatowych	5 647,96	7 084,30	8 733,73

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMI.

We wszystkich typach szkół i placówek koszty kształcenia rosną. Wzrost wynika z przyczyn opisanych wyżej (wynagrodzenia, inflacja, zmiany w ramowych planach nauczania). Istotny jest także czynnik demograficzny. Zmiany wynikają również ze zmian w sposobie finansowania np. żywienia.

Wykres 21. Średni koszt kształcenia na ucznia

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Liczba etatów pedagogicznych i niepedagogicznych

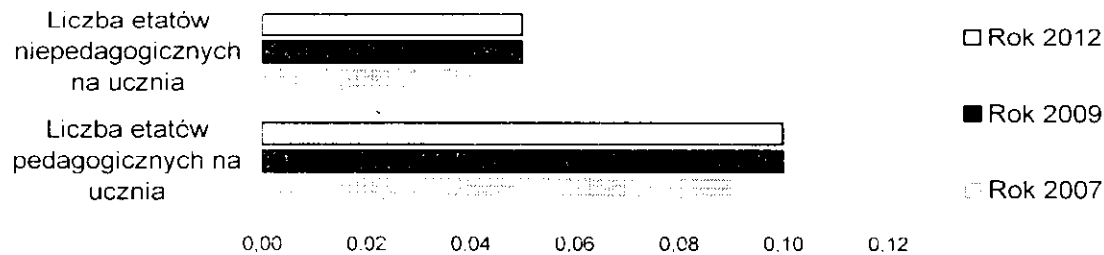
Tabela 32. Liczba etatów na ucznia

	Rok 2007	Rok 2009	Rok 2012
Liczba etatów pedagogicznych	8 940,41	8 751,54	8 787,85
Liczba etatów pedagogicznych na ucznia	0,09	0,10	0,10
Liczba etatów niepedagogicznych	4 262,62	4 311,26	4 474,13
Liczba etatów niepedagogicznych na ucznia	0,04	0,05	0,05

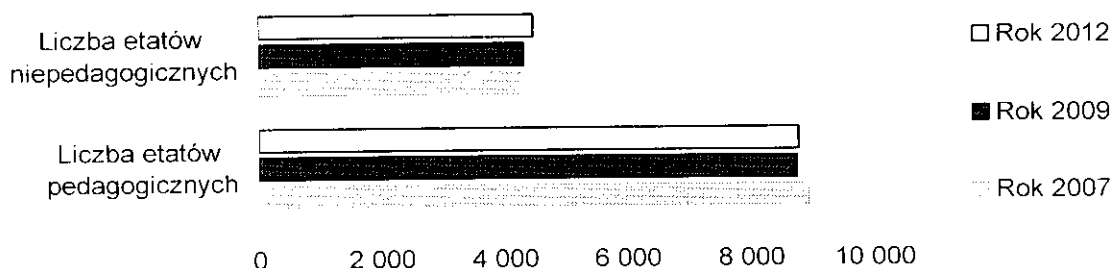
Źródło: dane Wydziału Edukacji UMi.

Wzrost liczby etatów (pomimo spadającej liczby uczniów i wprowadzonej w 2012 r. restrukturyzacji sieci placówek) wynika ze zmian w ramowych planach nauczania i przepisach oświatowych nakładających nowe obowiązki (np. wprowadzenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej). Przy malejącej liczbie uczniów przekłada się to na wzrost wskaźników dotyczących liczby etatów na ucznia.

Wykres 22. Liczba etatów na ucznia

Wykres 23. Liczba etatów pedagogicznych i niepedagogicznych

Analiza porównawcza organizacyjnych warunków kształcenia w ogólnodostępnych gimnazjach prowadzonych przez Miasto wskazuje, iż konieczna jest standaryzacja zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi, polegająca na określeniu jednolitych, precyzyjnych i obiektywnie sprawdzalnych zasad organizacji szkół i placówek oświatowych. Dotychczasowy system rozdziału środków na bieżące utrzymanie szkół i placówek oświatowych nie spełnia tych kryteriów i nosi cechy uznaniowości wynikającej z istoty systemu podziału środków. Podstawowe kryteria podziału nie są zrozumiałe dla osób bezpośrednio zainteresowanych, tzn. dyrektorów jednostek organizacyjnych, radnych i urzędników organu prowadzącego, ale również dla nauczycieli, rodziców uczniów oraz ogółu podatników.

Wysokość wydatków na cele oświatowe powinna odpowiadać możliwościom finansowym organu prowadzącego, a zmiany wydatków powinny być dopasowane do zmian demograficznych. Funkcjonujący system finansowania jednostek oświatowych nie zachęca do racjonalnego dysponowania środkami publicznymi. Jednostki, które oszczędzają, nie mają z tego korzyści.

System motywacyjny dla nauczycieli i kadry zarządzającej miejskimi jednostkami oświatowymi

Wysokość środków przeznaczanych na dodatki motywacyjne oraz kryteria ich przyznawania reguluje uchwała Nr LIV/1014/09 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny zastępstw doraźnych oraz nagród nauczycielom szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Łódź, ze zmianą z 2010 r. Dokument ten reguluje również kwestie przyznawania nagród Prezydenta Miasta dyrektorom jednostek oświatowych i nauczycielom oraz przyznawania nagród dyrektora nauczycielom.

Określone uchwałą kryteria przyznawania dodatków motywacyjnych są niemierzalne, co uniemożliwia zachowanie pełnego obiektywizmu przy ich przyznawaniu. W konsekwencji poziom osiągania kryteriów jest bardzo zróżnicowany. Środki finansowe dla nauczycieli naliczane są na podstawie poziomu i struktury zatrudnienia w danej szkole. Z tego względu zasadna jest modyfikacja obowiązujących zasad i opracowanie we współpracy ze środowiskami edukacyjnymi spójnego systemu motywacyjnego dyrektorów i nauczycieli.

Systemy informatyczne do zarządzania

Wydział Edukacji UMiŁ oraz szkoły i placówki prowadzone przez Miasto Łódź wykorzystują wiele programów komputerowych (często kosztownych), które usprawniają pracę poszczególnych jednostek organizacyjnych, ale nie są ze sobą kompatybilne, co utrudnia sprawne gromadzenie i analizowanie danych i informacji oraz opracowywanie materiałów

sprawozdawczych i planistycznych. Znaczy to, że nakłady finansowe na zakup oprogramowania do zarządzania są wysokie, a ich optymalne wykorzystanie nie jest możliwe.

Tabela 33. *Liczba programów komputerowych do zarządzania stosowanych w szkołach i placówkach*

Obszar funkcjonowania	Liczba stosowanych programów
księgowość	23
kadry	9
sekretariat	6
arkusz organizacyjny	3
plan lekcji	6

Istnieje potrzeba zakupu na potrzeby Urzędu i prowadzonych przez Miasto szkół i placówek oświatowych jednolitego systemu komputerowego do zarządzania. System powinien gromadzić wszystkie niezbędne dane wykorzystywane w zarządzaniu i nadzorowaniu jednostek oświatowych.

Finansowanie polityki

Zakłada się, że Polityka rozwoju edukacji w Mieście Łodzi 2020+ będzie realizowana w oparciu o środki własne Miasta Łodzi oraz inne dostępne źródła finansowania, tj. np:

- środki finansowe pochodzące z Miejskich Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przeciwdziałania Przemocy i innych
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego
- fundusze Unii Europejskiej
- wkład własny organizacji pozarządowych
- środki pozyskane w ramach sponsoringu

Dokument opracowali:

1. Hanna Belke Markiewicz – główny specjalista w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
2. Halina Cyrulska – główny specjalista w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
3. Teresa Dąbrowska – z-ca dyrektora Łódzkiego Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli
4. Beata Jachimeczak- dyrektor Wydziału Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
5. Elżbieta Kukula - kierownik w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
6. Elżbieta Piekarska - kierownik w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
7. Mateusz Szczeciński - podinspektor w Biurze Strategii Miasta w Departamencie Prezydenta UMI.
8. Jadwiga Łęcza – główny specjalista w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI.
9. Ewa Wachowicz - Łódzkie Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli
10. Elżbieta Wilezińska - główny specjalista w Wydziale Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UMI
11. Anna Wośiek - główny specjalista w Biurze Strategii w Departamencie Prezydenta UMI.
12. Małgorzata Zwolińska - dyrektor Szkoły Podstawowej nr 45 w Łodzi